

IN4GREEN

Greener Industrial Cities
Greener Industrial Cities

**ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΟ
ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ**

ΔΗΜΟΣ ΛΑΡΙΣΑΙΩΝ

IN4GREEN

URBACT

Co-funded by
the European Union
Interreg

ΔΗΜΟΣ ΛΑΡΙΣΑΙΩΝ
MUNICIPALITY OF LARISSA

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: Πλαίσιο, Ανάγκες και Όραμα	3
Πράσινη Μετάβαση στις Ευρωπαϊκές Βιομηχανικές Πόλεις	3
Υφιστάμενη Κατάσταση	4
Στατιστικά Πληθυσμού, Δημογραφικά & Εκπαίδευση	4
Βιομηχανική / Οικονομική Δομή, Στατιστικά Απασχόλησης.....	5
Κοινωνικές Προκλήσεις και Ανισότητες, Πρόσβαση σε Υπηρεσίες	6
Υφιστάμενες Στρατηγικές και Πολιτικές.....	8
Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας (ΣΒΑΚ)	10
Στρατηγική Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΣΒΑΑ).....	10
Σχέδιο Δράσης για τη Βιώσιμη Ενέργεια και το Κλίμα (ΣΔΑΕΚ)	11
Σχέδιο Φόρτισης Ηλεκτρικών Οχημάτων (ΣΦΗΟ).....	11
Αναγνώριση Προβλημάτων.....	12
Κύριες Προκλήσεις Ενσωμάτωσης.....	14
Πιλοτική Δράση – Εργαστήριο World Café	14
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: Γενική Λογική και Ολοκληρωμένη Προσέγγιση.....	17
Όραμα	17
Περιοχές Παρέμβασης & Ειδικοί Στόχοι	17
Δράσεις.....	18
Προσέγγιση Ενσωμάτωσης	20
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: Σχεδιασμός Δράσεων.....	22
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: Πλαίσιο Υλοποίησης	36
Διακυβέρνηση	36
Εμπλοκή των Ενδιαφερομένων Μερών.....	38
Συνολικό Κόστος και Χρηματοδοτική Στρατηγική	40
Χρονοδιάγραμμα.....	42
Αξιολόγηση Κινδύνων	45
Παρακολούθηση & Αναφορά	50
Συμπεράσματα.....	51

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: Πλαίσιο, Ανάγκες και Όραμα

Πράσινη Μετάβαση στις Ευρωπαϊκές Βιομηχανικές Πόλεις

Το δίκτυο In4Green του προγράμματος URBACT στοχεύει στην ενδυνάμωση και την ανάπτυξη ικανοτήτων των τοπικών φορέων σε βιομηχανικές περιοχές, ώστε να μπορέσουν να ξεπεράσουν τα εμπόδια που δυσχεραίνουν τη μετάβαση σε πιο «πράσινες» οικονομίες, διατηρώντας παράλληλα ανταγωνιστικές και χωρίς αποκλεισμούς πόλεις.

Η συνολική πρόκληση που επιδιώκει να αντιμετωπίσει το In4Green αφορά την πράσινη μετάβαση μικρών και μεσαίων ευρωπαϊκών πόλεων με βιομηχανικό παρελθόν.

Η πράσινη μετάβαση στις βιομηχανικές πόλεις αποτελεί σημαντική πρόκληση. Οι περιοχές αυτές αντιμετωπίζουν δυσκολίες στην υιοθέτηση πιο βιώσιμων πρακτικών λόγω της εξάρτησής τους από την παραδοσιακή βιομηχανία και της έλλειψης πόρων. Ωστόσο, είναι κρίσιμο οι πόλεις αυτές να ενταχθούν στην πορεία προς μια πιο πράσινη οικονομία. Συμβάλλουν σημαντικά στην οικονομική ανάπτυξη των περιοχών τους και αποτελούν ένα σημαντικό τμήμα της απασχόλησης και του ΑΕΠ της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Η πράσινη μετάβαση μπορεί να αποτελέσει ευκαιρία για την αναζωογόνηση αυτών των περιοχών, τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων και τη μείωση της ρύπανσης. Για να επιτευχθεί αυτό, πρέπει να ενδυναμωθούν οι δημόσιες αρχές και να επιμορφωθούν οι βιομηχανικοί φορείς.

Είναι επίσης απαραίτητο να εμπλακούν όλοι οι ενδιαφερόμενοι φορείς και η κοινωνία των πολιτών στην ανάπτυξη και εφαρμογή των τοπικών πολιτικών για την πράσινη μετάβαση.

Η συνεργασία και η δικτύωση αποτελούν κλειδιά για την αντιμετώπιση των προκλήσεων και τη μετάβαση σε ένα πιο βιώσιμο μέλλον. Ο εκσυγχρονισμός των βιομηχανιών και η βελτίωση της αστικής διαχείρισης είναι βασικά στοιχεία της διαδικασίας αυτής. Μόνο μέσα από τη συλλογική προσπάθεια όλων των εμπλεκόμενων θα μπορέσουμε να ηγηθούμε της μετάβασης σε μια πιο αποδοτική και φιλική προς το περιβάλλον οικονομία, βελτιώνοντας ταυτόχρονα την ποιότητα ζωής των κοινοτήτων μας.

Συνοπτικά, η πράσινη μετάβαση στις βιομηχανικές πόλεις είναι απαραίτητη για την επίτευξη της βιώσιμης ανάπτυξης. Παρά τις προκλήσεις, οι περιοχές αυτές έχουν πολλά να κερδίσουν υιοθετώντας πιο βιώσιμες πρακτικές και προωθώντας την καινοτομία. Μέσα από τη συνεργασία

μπορούμε να οδηγήσουμε σε θετικές αλλαγές και να καταστήσουμε αυτές τις πόλεις παραδείγματα επιτυχίας στη μετάβαση σε μια πιο πράσινη οικονομία.

Υφιστάμενη Κατάσταση

Η ενότητα αυτή παρουσιάζει μια επισκόπηση των τρεχουσών κοινωνικοοικονομικών και περιβαλλοντικών συνθηκών στη Λάρισα. Αναδεικνύει βασικές δημογραφικές τάσεις, οικονομικές δραστηριότητες, υποδομές και πρωτοβουλίες βιωσιμότητας που διαμορφώνουν την ανάπτυξη της πόλης. Η κατανόηση αυτών των παραγόντων είναι απαραίτητη για τον εντοπισμό προκλήσεων και ευκαιριών που θα καθοδηγήσουν τον μελλοντικό στρατηγικό σχεδιασμό και την πολιτική χάραξη.

Στατιστικά Πληθυσμού, Δημογραφικά & Εκπαίδευση

Σύμφωνα με την απογραφή του 2021, ο πληθυσμός του Δήμου Λαρισαίων εκτιμάται σε 164.095 κατοίκους, καθιστώντας τον έναν από τους μεγαλύτερους αστικούς πόλους της Κεντρικής Ελλάδας. Ως πρωτεύουσα της Περιφέρειας Θεσσαλίας, η Λάρισα αποτελεί βασικό οικονομικό, διοικητικό και πολιτιστικό κέντρο, προσελκύοντας κατοίκους από τις γύρω αγροτικές περιοχές.

Παρακάτω παρουσιάζονται τα στοιχεία για το μορφωτικό επίπεδο & τη κατανομή φύλου, καθώς και το μορφωτικό επίπεδο (ανά φύλο) στη Λάρισα. Τα δεδομένα αυτά αποτυπώνουν το επίπεδο εκπαίδευσης του πληθυσμού και αναδεικνύουν τυχόν διαφοροποιήσεις μεταξύ των φύλων.

Πίνακας 1: Μορφωτικό Επίπεδο & Κατανομή Φύλου

Μορφωτικό Επίπεδο & Κατανομή Φύλου	
Γυναίκες	Άνδρες
79,869 (48.7%)	84,226 (51.3%)

Πίνακας 2: Μορφωτικό Επίπεδο (ανά φύλο)

	Μορφωτικό Επίπεδο (ανά φύλο)	
	Γυναίκες	Άνδρες
Διδακτορικό / Μεταπτυχιακό / Πανεπιστημιακό πτυχίο	17,155	16,237
Απόφοιτοι τριτοβάθμιας εκπαίδευσης	3,958	2,787
Απόφοιτοι δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης	27,171	31,849
Απόφοιτοι δημοτικού	18,001	14,284

Έχουν εγκαταλείψει το δημοτικό αλλά γνωρίζουν γραφή και ανάγνωση / Έχουν ολοκληρώσει προσχολική εκπαίδευση / Δεν γνωρίζουν γραφή και ανάγνωση	10,495	8,172
Μη ταξινομημένοι (γεννηθέντες μετά την 1/1/2005)	6,049	6,433

Βιομηχανική / Οικονομική Δομή, Στατιστικά Απασχόλησης

Το κατά κεφαλήν ΑΕΠ για την Περιφέρεια Θεσσαλίας ανέρχεται σε **13.071 ευρώ**, ενώ για την Περιφερειακή Ενότητα Λάρισας είναι **14.571 ευρώ** (στοιχεία 2019).

Στη συνέχεια παρουσιάζονται τα στοιχεία σχετικά με την απασχόληση, την ανεργία και την κατανομή της απασχόλησης ανά τομέα στη Λάρισα. Οι πληροφορίες αυτές αναδεικνύουν βασικές τάσεις της αγοράς εργασίας, τη συμμετοχή του εργατικού δυναμικού και την τομεακή κατανομή της απασχόλησης, προσφέροντας ουσιαστικές γνώσεις για τη λειτουργία της τοπικής οικονομίας.

Πίνακας 3: Απασχόληση και Ανεργία

Απασχόληση και Ανεργία	
Απασχολούμενοι	56,186
Άνεργοι	12,713 (18.45% ποσοστό ανεργίας)
Απασχολούμενες γυναίκες	23,377
Άνεργες γυναίκες	6,069
Απασχολούμενοι άνδρες	39,453
Άνεργοι άνδρες	6,644

Πίνακας 4: Απασχόληση ανά Τομέα

Απασχόληση ανά Τομέα		
	Γυναίκες	Άνδρες
Δημόσιος Τομέας	6,801	7,794
Ιδιωτικός Τομέας	11,925	18,010

Η Λάρισα παρουσιάζει σχετικά ισχυρή οικονομική επίδοση σε σύγκριση με τη συνολική Περιφέρεια Θεσσαλίας, γεγονός που αποτυπώνεται στο υψηλότερο κατά κεφαλήν ΑΕΠ. Ωστόσο, καταγράφονται σημαντικές προκλήσεις, όπως το υψηλό ποσοστό ανεργίας. Παρότι ο αριθμός των

απασχολούμενων είναι σημαντικός, παραμένει εμφανής η ανισότητα μεταξύ ανδρών και γυναικών τόσο στον δημόσιο όσο και στον ιδιωτικό τομέα, υποδηλώνοντας πιθανές έμφυλες διαφοροποιήσεις στις ευκαιρίες απασχόλησης ή στην πρόσβαση στην αγορά εργασίας.

Κοινωνικές Προκλήσεις και Ανισότητες, Πρόσβαση σε Υπηρεσίες

Οι κοινωνικές προκλήσεις της Λάρισας είναι πολυδιάστατες και περιλαμβάνουν τον μακροπρόθεσμο σχεδιασμό έργων και την αστική ανάπτυξη, την κάλυψη καθημερινών αναγκών της πόλης και των πολιτών, τη διατήρηση του αστικού περιβάλλοντος και των υποδομών, την παροχή υποστήριξης σε ευάλωτα κοινωνικά μέλη, τη λειτουργία πολιτιστικών χώρων και τη διοργάνωση εκδηλώσεων. Επιπλέον, απαιτείται ενισχυμένη συνεργασία με διάφορους τοπικούς φορείς και αποτελεσματική καθημερινή λειτουργία της δημοτικής διοίκησης. Κρίσιμη παράμετρος στην αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων αποτελεί η ενεργή συμμετοχή των τοπικών φορέων της βιομηχανικής περιοχής στον στόχο της πράσινης μετάβασης. Μέσα από τη στενή συνεργασία μεταξύ του Δήμου και των τοπικών επιχειρήσεων, η Λάρισα επιδιώκει να ενισχύσει την επικοινωνία και τη συνεργασία, στοιχεία απαραίτητα για τη δημιουργία μιας πιο βιώσιμης και ανταγωνιστικής τοπικής οικονομίας. Αυτό περιλαμβάνει την ενσωμάτωση πράσινων πρακτικών και τεχνολογιών στη βιομηχανική παραγωγή, την προώθηση φιλικών προς το περιβάλλον επιλογών μετακίνησης και τη διασφάλιση ότι η οικονομική ανάπτυξη παραμένει συμπεριληπτική και βιώσιμη.

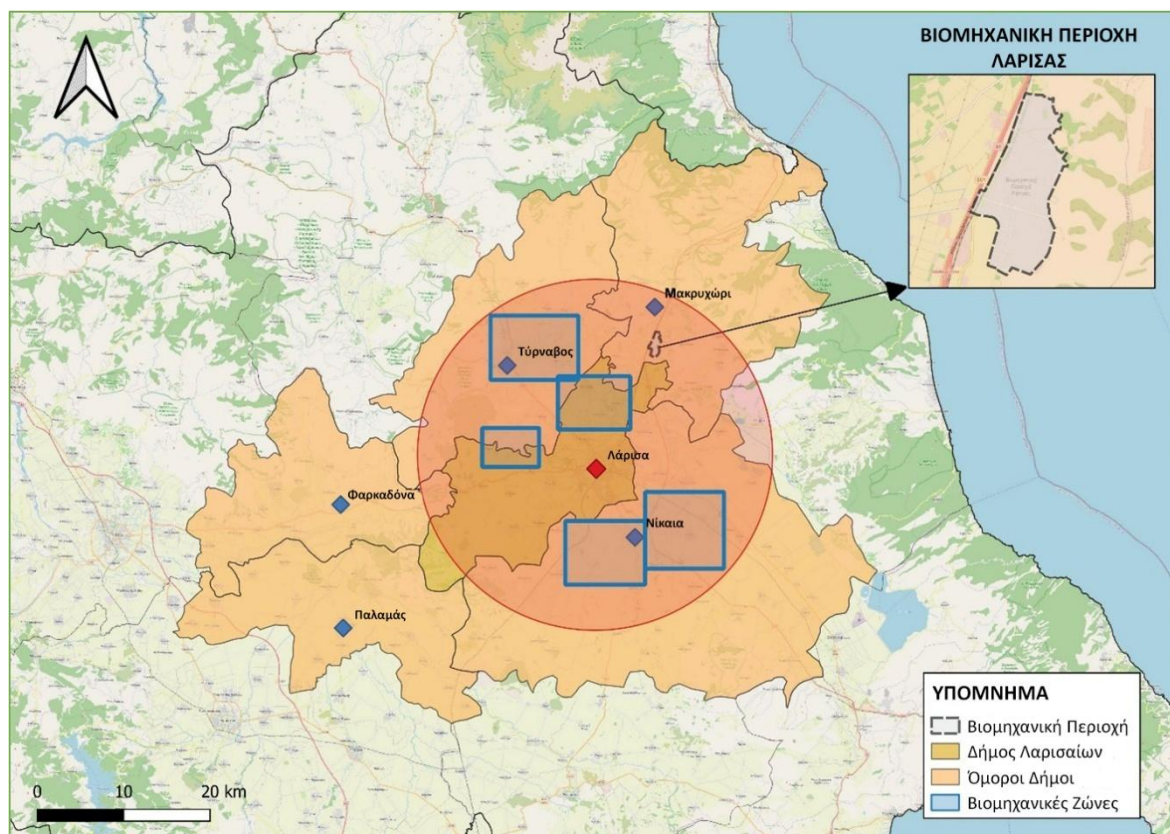
Τοποθεσία

Ο Δήμος Λαρισαίων καλύπτει έκταση 335,12 τ.χλμ. και βρίσκεται στο κέντρο της Περιφέρειας Θεσσαλίας. Η Λάρισα είναι η μεγαλύτερη πόλη της Κεντρικής Ελλάδας ως προς την έκταση και τον πληθυσμό. Είναι η πρωτεύουσα τόσο της Περιφερειακής Ενότητας Λάρισας όσο και της Περιφέρειας Θεσσαλίας. Η πόλη κατέχει σημαντική οικονομική θέση κατά μήκος του οδικού άξονα ΠΑΘΕ (Πάτρα – Αθήνα – Θεσσαλονίκη – Εύζωνοι), ο οποίος συνδέει τα δύο μεγάλα αστικά κέντρα της Ελλάδας. Βρίσκεται επίσης πάνω στον κύριο σιδηροδρομικό άξονα της χώρας και συνδέεται οδικά με τη δυτική Ελλάδα (Ηπειρο). Η Λάρισα λειτουργεί ως πρωτεύων οικιστικός και αναπτυξιακός πόλος, αποτελώντας ένα από τα σημαντικότερα αστικά κέντρα της χώρας. Τα χαρακτηριστικά αυτά την καθιστούν ένα από τα πιο δυναμικά αστικά περιβάλλοντα λόγω της στρατηγικής της θέσης.

Η πόλη περιβάλλεται από δημοτικές ενότητες με κυρίως αγροτικές χρήσεις γης, οι οποίες προσδίδουν έντονο αγροτικό χαρακτήρα στα περίχωρα και ενισχύουν τη στενή σχέση της Λάρισας με την αγροτική παραγωγική της παράδοση.

Ποιότητα Ατμόσφαιρας – Πλαίσιο Εκπομπών CO₂

Εικόνα 1: Λειτουργική Αστική Περιοχή Λάρισας και Περιβάλλουσες Βιομηχανικές Ζώνες

Η ρύπανση του ατμοσφαιρικού περιβάλλοντος στη ευρύτερη περιοχή της Λάρισας προκαλείται από ανθρωπογενείς δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένων αστικών, βιομηχανικών και παραγωγικών δραστηριοτήτων. Σημαντικές βιομηχανικές συγκεντρώσεις έχουν αναπτυχθεί γύρω από την πόλη, ιδιαίτερα κατά μήκος των εθνικών οδών και εντός της Βιομηχανικής Περιοχής. Ο οικιακός τομέας αναδεικνύεται σε σημαντικό καταναλωτή ενέργειας, αντανακλώντας τις ενεργειακές ανάγκες των κατοικημένων περιοχών. Επιπλέον, ο τριτογενής τομέας, που περιλαμβάνει εμπορικές και υπηρεσιακές δραστηριότητες, παρουσιάζει υψηλή ενεργειακή κατανάλωση, γεγονός που υπογραμμίζει τη σημασία του για την τοπική οικονομία. Οι δημοτικές υποδομές και οι σχολικές εγκαταστάσεις αποτελούν επίσης αξιοσημείωτους καταναλωτές ενέργειας, αναδεικνύοντας τις ενεργειακές απαιτήσεις για τη λειτουργία των δημόσιων υπηρεσιών και της εκπαίδευσης. Οι προσπάθειες ενίσχυσης της ενεργειακής αποδοτικότητας σε αυτούς τους τομείς, ιδιαίτερα στα νοικοκυριά και τις μεταφορές, θα μπορούσαν να αποφέρουν σημαντικά οφέλη όσον αφορά τη βιωσιμότητα και τη μείωση των περιβαλλοντικών επιπτώσεων για τη Λάρισα.

Υφιστάμενες Στρατηγικές και Πολιτικές

Σε ευρωπαϊκό επίπεδο, η **Συνθήκη του Άμστερνταμ**, το οποίο θεσμοθετεί την **Εδαφική Ατζέντα της Ευρωπαϊκής Ένωσης**, δεν αναφέρεται άμεσα στη βιομηχανία. Ωστόσο, πολλά από τα θεματικά πεδία προτεραιότητας συνδέονται στενά με τον βιομηχανικό τομέα, στην πραγματικότητα τα περισσότερα από αυτά είναι: η ποιότητα του αέρα, η κυκλική οικονομία, θέσεις εργασίας και δεξιότητες στην τοπική οικονομία, η ενεργειακή μετάβαση, η βιώσιμη χρήση γης και λύσεις βασισμένες στη φύση, η αστική κινητικότητα και η ψηφιακή μετάβαση.

Η **Πολιτική Συνοχής της ΕΕ** αποτελεί σύνολο χρηματοδοτικών εργαλείων που στοχεύουν στη στήριξη της περιφερειακής ανάπτυξης και της κοινωνικής-οικονομικής συνοχής στα κράτη μέλη. Βασίζεται στην αρχή ότι όλοι οι Ευρωπαίοι πολίτες πρέπει να έχουν ισότιμη πρόσβαση σε οικονομικές και κοινωνικές ευκαιρίες, ανεξάρτητα από τον τόπο διαμονής τους.

Η Πολιτική Συνοχής έχει χρησιμοποιηθεί για τη χρηματοδότηση ενός μεγάλου εύρους δράσεων σχετικών με τη βιομηχανία, όπως:

- Κατασκευή βιομηχανικών υποδομών, όπως εργοστάσια, λιμάνια και αεροδρόμια
- Χρηματοδότηση βιομηχανικής έρευνας και ανάπτυξης
- Υποστήριξη βιομηχανικής καινοτομίας
- Προώθηση της βιομηχανικής συνεργασίας μεταξύ ευρωπαϊκών επιχειρήσεων
- Διευκόλυνση πρόσβασης των μικρομεσαίων επιχειρήσεων (ΜΜΕ) σε χρηματοδότηση και τεχνική υποστήριξη

Η Πολιτική Συνοχής έχει συμβάλει θετικά στον ευρωπαϊκό βιομηχανικό τομέα. Έχει ενισχύσει τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, αύξησε τις επενδύσεις και βελτίωσε την ανταγωνιστικότητα των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων. Έχει επίσης συμβάλει στη μείωση των περιφερειακών ανισοτήτων, προσφέροντας μεγαλύτερη στήριξη σε λιγότερο ανεπτυγμένες περιοχές.

Σήμερα, η Πολιτική Συνοχής επαναπροσανατολίζεται ώστε να ανταποκριθεί στις προκλήσεις της πράσινης και ψηφιακής οικονομίας. Στοχεύει να στηρίξει τις ευρωπαϊκές επιχειρήσεις στην προσαρμογή τους προς πιο βιώσιμα και ψηφιακά μοντέλα. Παράλληλα, κατευθύνεται προς τη στήριξη των περιφερειών που επλήγησαν περισσότερο από την πανδημία COVID-19.

Η **Ευρωπαϊκή Πράσινη Συμφωνία** αποτελεί μια πολιτική πρωτοβουλία της ΕΕ που αποσκοπεί στο να καταστήσει την Ευρωπαϊκή Ένωση **την πρώτη κλιματικά ουδέτερη ήπειρο έως το 2050**. Η

Πράσινη Συμφωνία επικεντρώνεται σε τομείς όπως η ενέργεια, η κινητικότητα, η γεωργία και η βιομηχανία. Στον τομέα της βιομηχανίας θέτει συγκεκριμένους στόχους:

- Μείωση εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου από τη βιομηχανία κατά 40% έως το 2030 και 80% έως το 2050
- Προώθηση της ανάπτυξης καθαρών και καινοτόμων τεχνολογιών
- Αύξηση της ενεργειακής αποδοτικότητας στη βιομηχανία
- Μείωση της εξάρτησης της ΕΕ από τα ορυκτά καύσιμα
- Δημιουργία νέων θέσεων εργασίας στη πράσινη βιομηχανία

Η Πράσινη Συμφωνία είναι μια φιλόδοξη αλλά απαραίτητη πρωτοβουλία για την αντιμετώπιση της κλιματικής κρίσης και τη διασφάλιση ενός βιώσιμου μέλλοντος για την ΕΕ. Ο βιομηχανικός τομέας έχει καθοριστικό ρόλο στη μετάβαση αυτή, και η Πράσινη Συμφωνία προσφέρει νέες ευκαιρίες ώστε η ευρωπαϊκή βιομηχανία να αναδειχθεί σε παγκόσμιο ηγέτη καθαρών τεχνολογιών. Στο πλαίσιο αυτό, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή επικαιροποίησε το **Ευρωπαϊκό Βιομηχανικό Στρατηγικό Πλαίσιο** το 2022, ώστε να αντανακλά τις νέες συνθήκες μετά την κρίση COVID-19 και να ενισχύσει τον μετασχηματισμό της ευρωπαϊκής βιομηχανίας προς μια πιο βιώσιμη, ψηφιακή, ανθεκτική και ανταγωνιστική οικονομία.

Οι μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ) αποτελούν βασικούς φορείς καινοτομίας στα βιομηχανικά οικοσυστήματα και πρέπει να λαμβάνονται υπόψη σε όλες τις δράσεις της Στρατηγικής. Αυτό αποτυπώνεται στην αυξημένη προσοχή στα ρυθμιστικά βάρη που αντιμετωπίζουν οι ΜΜΕ. Οι νέες δράσεις αναμένεται να ωφελήσουν σημαντικά τις ΜΜΕ και τις νεοφυείς επιχειρήσεις, μέσω της ενίσχυσης της ενιαίας αγοράς, της μείωσης των εξαρτήσεων στις αλυσίδες εφοδιασμού και της επιτάχυνσης της πράσινης και ψηφιακής μετάβασης. Η Στρατηγική περιλαμβάνει επίσης εξειδικευμένα μέτρα για τις ΜΜΕ, όπως ενίσχυση της ανθεκτικότητας, αντιμετώπιση καθυστερημένων πληρωμών και υποστήριξη της βιωσιμότητας των επιχειρήσεων.

Στο σύνολο των ευρωπαϊκών πρωτοβουλιών, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή έχει εντοπίσει τέσσερις κύριες προκλήσεις:

- **Η μετάβαση σε μια πιο πράσινη και πιο ψηφιακή οικονομία:** απαιτούνται νέες τεχνολογίες και παραγωγικά μοντέλα.
- **Ανταγωνισμός από άλλες περιοχές:** κυρίως Κίνα και ΗΠΑ, που επενδύουν μαζικά στην έρευνα και ανάπτυξη.

- **Έλλειψη εξειδικευμένου ανθρώπινου δυναμικού:** λόγω γήρανσης πληθυσμού, χαμηλής επιστημονικής επάρκειας και ανεπαρκών επενδύσεων στην εκπαίδευση και κατάρτιση.
- **Έλλειψη επενδύσεων:** αποτέλεσμα της κρίσης του 2008, της νομικής αβεβαιότητας και της έλλειψης δημόσιας χρηματοδότησης.

Η Λάρισα έχει υιοθετήσει και ενσωματώνει τις ευρωπαϊκές στρατηγικές στις τοπικές πολιτικές της μέσω σημαντικών πρωτοβουλιών.

Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας (ΣΒΑΚ)

Η Λάρισα ήταν η πρώτη πόλη στην Ελλάδα που υλοποίησε ένα ολοκληρωμένο Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας (ΣΒΑΚ), με στόχο τη βελτίωση της κινητικότητας και τη μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος. Το σχέδιο περιλαμβάνει μέτρα όπως:

- Διεύρυνση των πεζοδρομημένων περιοχών και δημιουργία οδών ήπιας κυκλοφορίας.
- Ανάπτυξη ενός ενιαίου δικτύου ποδηλατοδρόμων.
- Εφαρμογή ελεγχόμενης στάθμευσης για επισκέπτες και κατοίκους.
- Βελτίωση της λειτουργίας και της προσβασιμότητας των δημόσιων μεταφορών.
- Εγκαθίδρυση έξυπνου συστήματος παρακολούθησης της κυκλοφορίας και της κίνησης πεζών.

Με την προτεραιοποίηση των βιώσιμων μορφών μετακίνησης και τη μείωση της εξάρτησης από το αυτοκίνητο, το ΣΒΑΚ συμβάλλει στη μείωση της κυκλοφοριακής συμφόρησης, στη βελτίωση της ποιότητας του αέρα και στη δημιουργία ενός αναβαθμισμένου αστικού περιβάλλοντος.

Στρατηγική Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΣΒΑΑ)

Η Στρατηγική Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΣΒΑΑ) εστιάζει στη σφαιρική αστική ανάπτυξη, η οποία περιλαμβάνει έργα υποδομής και «ήπιες» δράσεις, όπως marketing και ψηφιακές εφαρμογές. Στόχος της είναι η διασύνδεση του ιστορικού και εμπορικού κέντρου με τα πολιτιστικά σημεία αναφοράς της πόλης, σε ευθυγράμμιση με διεθνείς και ευρωπαϊκές συμφωνίες, όπως η Χάρτα της Λειψίας. Η Στρατηγική Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης επιδιώκει τον ολιστικό μετασχηματισμό της πόλης, ενσωματώνοντας περιβαλλοντική, κοινωνική και οικονομική βιωσιμότητα. Η στρατηγική ακολουθεί τις ευρωπαϊκές αστικές πολιτικές, όπως η Χάρτα της Λειψίας και βασίζεται σε τρεις βασικές αρχές:

- **Λειτουργικότητα:** Αναβάθμιση των αστικών υποδομών και υπηρεσιών.
- **Προσβασιμότητα:** Βελτίωση της κινητικότητας και της διασύνδεσης εντός της πόλης.
- **Αισθητική:** Προώθηση της αστικής αναζωογόνησης και της πολιτιστικής κληρονομιάς.

Η ΣΒΑΑ εντάσσεται στο Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Θεσσαλίας 2021–2027, το οποίο περιλαμβάνει στόχους κοινωνικής, οικονομικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης. Ένα από τα βασικά έργα της είναι η δημιουργία πολιτιστικού και οικονομικού δρόμου, που συνδέει σημαντικούς ιστορικούς χώρους, δημόσιους χώρους και πολιτιστικά ιδρύματα, ενισχύοντας έναν πιο συμπεριληπτικό και ζωντανό αστικό ιστό.

Σχέδιο Δράσης για τη Βιώσιμη Ενέργεια και το Κλίμα (ΣΔΑΕΚ)

Η Λάρισα έχει υπογράψει το Σύμφωνο των Δημάρχων, δεσμευόμενη στη μείωση των εκπομπών CO₂ κατά τουλάχιστον 40% έως το 2030. Το Σχέδιο Δράσης για τη Βιώσιμη Ενέργεια και το Κλίμα περιλαμβάνει στοχευμένες δράσεις για τη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης και την προώθηση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Οι βασικοί άξονες του ΣΔΒΕ περιλαμβάνουν:

- Ενεργειακή αναβάθμιση δημόσιων και ιδιωτικών κτιρίων.
- Αναβάθμιση του δημοτικού φωτισμού με τεχνολογία LED.
- Προώθηση της χρήσης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας σε δημόσιο και ιδιωτικό τομέα.
- Ενίσχυση της πράσινης κινητικότητας, μέσω ηλεκτροκίνησης και εναλλακτικών καυσίμων.

Μέσω αυτών των δράσεων, το ΣΔΒΕ συμβάλλει στον μετριασμό των επιπτώσεων της κλιματικής αλλαγής, ενώ ενισχύει την ενεργειακή ασφάλεια και τη βιωσιμότητα της πόλης.

Σχέδιο Φόρτισης Ηλεκτρικών Οχημάτων (ΣΦΗΟ)

Το ΣΦΗΟ στοχεύει στη διευκόλυνση της φόρτισης ηλεκτρικών οχημάτων μέσω της εγκατάστασης ενός δικτύου σταθμών φόρτισης σε στρατηγικά σημεία εντός του Δήμου. Η πρωτοβουλία αυτή υποστηρίζει την προώθηση της ηλεκτροκίνησης, συμβάλλοντας στη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, στη βελτίωση της ποιότητας της ατμόσφαιρας και στην ενίσχυση βιώσιμων αστικών μετακινήσεων.

Με την ευθυγράμμιση των τοπικών στρατηγικών με τις ευρωπαϊκές πολιτικές, η Λάρισα αποδεικνύει τη σταθερή δέσμευσή της προς ένα βιώσιμο και πράσινο μέλλον. Οι προσπάθειες του

Δήμου επικεντρώνονται στην ενσωμάτωση πράσινων πρακτικών, την ενίσχυση της ενεργειακής αποδοτικότητας και την προώθηση της βιώσιμης αστικής ανάπτυξης, καθιστώντας τη Λάρισα πρωτοπόρο στην περιβαλλοντική βιωσιμότητα.

Αναγνώριση Προβλημάτων

Η Λειτουργική Αστική Περιοχή της Λάρισας περιλαμβάνει ένα εκτεταμένο βιομηχανικό οικοσύστημα, το οποίο καλύπτει τόσο τη Βιομηχανική Περιοχή της Λάρισας όσο και πολλαπλές βιομηχανικές ζώνες σε γειτονικούς δήμους, όπως ο Δήμος Κιλελέρ, ο Δήμος Τυρνάβου και ο Δήμος Τεμπών. Η χωρική αυτή διασπορά ενισχύει τον ρόλο της Λάρισας ως περιφερειακού κόμβου βιομηχανικής δραστηριότητας στην Κεντρική Ελλάδα.

Ωστόσο, η πόλη και οι γύρω περιοχές αντιμετωπίζουν μια σειρά από σύνθετες προκλήσεις. Ενδεικτικά, η Βιομηχανική Περιοχή της Λάρισας φιλοξενεί σήμερα 68 επιχειρήσεις, εκ των οποίων περίπου 53 είναι ενεργές, 12 ανενεργές, ενώ αρκετές διαθέτουν ανεκμετάλλευτα οικόπεδα. Η περιοχή αντιμετωπίζει ελλείψεις σε επαρκή λογιστική υποστήριξη, υποδομές και συνεκτικό χωροταξικό σχεδιασμό. Οι αδυναμίες αυτές περιορίζουν σημαντικά το αναπτυξιακό δυναμικό των επιχειρήσεων.

Επιπλέον, υπάρχει μια σταθερή έλλειψη αποτελεσματικής επικοινωνίας και δομημένης συνεργασίας μεταξύ της τοπικής αυτοδιοίκησης και του βιομηχανικού τομέα. Αυτό το χάσμα δυσχεραίνει την ικανότητα του Δήμου να συντονίζει τις δράσεις βιωσιμότητας, να αναπτύξει ολοκληρωμένες αστικο-βιομηχανικές στρατηγικές και να αξιοποιήσει πλήρως τις ευκαιρίες της πράσινης μετάβασης. Χωρίς κοινό όραμα και διατομεακή συνεργασία, οι δυνατότητες για καινοτομία, εφαρμογή κυκλικής οικονομίας και περιβαλλοντικές αναβαθμίσεις παραμένουν υποαξιοποιημένες σε όλη τη Λειτουργική Αστική Περιοχή.

Η αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων απαιτεί όχι μόνο τεχνικές λύσεις αλλά και ένα νέο μοντέλο διακυβέρνησης, το οποίο θα ενισχύει την εμπιστοσύνη, τη συμμετοχή των εμπλεκόμενων φορέων και τη στρατηγική σύγκλιση μεταξύ των βασικών παραγόντων που δραστηριοποιούνται εντός και γύρω από τις βιομηχανικές ζώνες της Λάρισας.

Λίστα Ενδιαφερόμενων Μερών της ΤΟΔ

- Αναπτυξιακός Οργανισμός Δήμου Λαρισαίων – ΟΛΟΝ Α.Ε.
- Σύνδεσμος Θεσσαλικών Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών – ΣΘΕΒ

- Επιμελητήριο Λάρισας
- Τεχνικό Επιμελητήριο Λάρισας
- JOIST Innovation Park
- Δημοτικές Υπηρεσίες
- Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας

Η ακόλουθη Ανάλυση SWOT παρέχει αξιολόγηση των δυνατών σημείων, αδυναμιών, ευκαιριών και απειλών που σχετίζονται με την υλοποίηση πράσινων πρωτοβουλιών στη Λάρισα. Η ανάλυση αυτή αναδεικνύει τα υφιστάμενα πλεονεκτήματα της πόλης, εντοπίζει τις προκλήσεις που πρέπει να αντιμετωπιστούν, εξερευνά ευκαιρίες για βιώσιμη ανάπτυξη και αναγνωρίζει πιθανούς κινδύνους που ενδέχεται να εμποδίσουν την πρόοδο.

Εικόνα 2: Ανάλυση SWOT

Τοπικές Προτεραιότητες

- Εστίαση στη βελτίωση των καναλιών επικοινωνίας και της συνεργασίας μεταξύ της τοπικής διοίκησης και των επιχειρήσεων.
- Υλοποίηση εκπαιδευτικών εκστρατειών και παροχή κατάρτισης για την αύξηση της ευαισθητοποίησης και την ενίσχυση των ικανοτήτων των τοπικών ενδιαφερομένων μερών.
- Εξασφάλιση χρηματοδότησης και οικονομικών κινήτρων για την υποστήριξη πράσινων πρωτοβουλιών.

Κύριες Προκλήσεις Ενσωμάτωσης

Οι κύριες προκλήσεις ενσωμάτωσης για τη Λάρισα εστιάζουν στη σύνδεση της γειτονικής λειτουργικής περιοχής με τη βιομηχανική περιοχή του Δήμου Λαρισαίων και στην ευθυγράμμιση με τις αρχές του πράσινου χωρικού σχεδιασμού, όπως ορίζονται στο Ειδικό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης για τη Βιομηχανία, ειδικά βάσει των κατευθύνσεων που αφορούν την Περιφέρεια Θεσσαλίας.

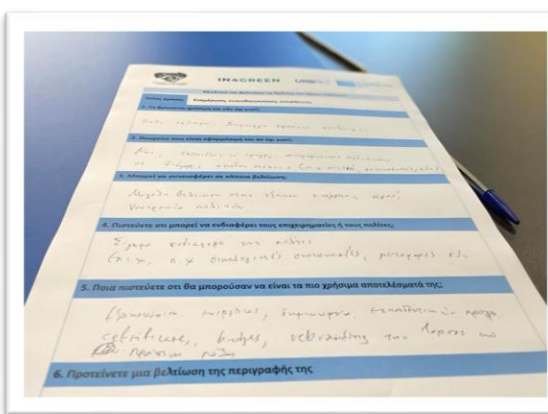
Πιλοτική Δράση – Εργαστήριο World Café

Στο πλαίσιο της Πιλοτικής Δράσης του έργου In4Green – Greener Industrial Cities, ο Δήμος Λαρισαίων διοργάνωσε ένα διαδραστικό εργαστήριο τύπου World Café στις 14 Οκτωβρίου 2024, στο JOIST Innovation Park. Το εργαστήριο συγκέντρωσε 27 συμμετέχοντες από ένα ευρύ φάσμα τομέων, αντανakλώντας το μοντέλο της τετραπλής έλικας — δημόσιος τομέας, βιομηχανία, ακαδημαϊκή κοινότητα και κοινωνία των πολιτών. Αυτή η συμμετοχική προσέγγιση διασφάλισε ότι η αξιολόγηση του Ολοκληρωμένου Σχεδίου Δράσης για την πράσινη μετάβαση βασίστηκε σε διάλογο πολλαπλών ενδιαφερομένων μερών. Οι συμμετέχοντες περιλάμβαναν εκπροσώπους τοπικών επιχειρήσεων, ακαδημαϊκούς και ερευνητικούς φορείς, δημόσιες αρχές καθώς και μέλη της κοινωνίας των πολιτών, με ιδιαίτερη συμμετοχή του Δημοτικού Συμβουλίου Νεολαίας, που προσέφερε σημαντικές απόψεις από την πλευρά των νέων. Η σύνθεση αυτή ενίσχυσε μια ολιστική συζήτηση σχετικά με τη βελτίωση των προτεινόμενων δράσεων και τη διασφάλιση ότι αυτές ανταποκρίνονται στις τοπικές ανάγκες και στους στόχους βιωσιμότητας.

Ο κύριος στόχος της πιλοτικής δράσης ήταν η αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας συμμετοχικών μεθοδολογιών ως εργαλείο βελτίωσης των προτεινόμενων δράσεων βιωσιμότητας. Ακολουθώντας τις μεθοδολογίες του προγράμματος URBACT, οι συμμετέχοντες χωρίστηκαν σε τρεις ομάδες

εργασίας, καθεμία από τις οποίες αξιολόγησε συγκεκριμένες δράσεις του Ολοκληρωμένου Σχεδίου Δράσης, με βάση δομημένες ερωτήσεις. Η διαδικασία αξιολόγησης επικεντρώθηκε στα εξής:

1. Εντοπισμός της χρησιμότητας και της δυνητικής επίδρασης κάθε δράσης.
2. Αξιολόγηση της εφικτότητας και της πρακτικής εφαρμογής στο τοπικό βιομηχανικό οικοσύστημα.
3. Διερεύνηση της συμβολής κάθε δράσης σε βιώσιμες βελτιώσεις για τη Λάρισα.
4. Εξέταση του ενδιαφέροντος επιχειρήσεων και πολιτών για κάθε πρωτοβουλία.
5. Καθορισμός των πιο σημαντικών προσδοκώμενων αποτελεσμάτων της δράσης.
6. Διατύπωση προτάσεων βελτίωσης για σαφέστερη και πιο εφαρμόσιμη περιγραφή των δράσεων.

Μέσα από αυτή τη δομημένη συμμετοχική διαδικασία, οι συμμετέχοντες προσέφεραν ουσιαστικές ιδέες και επικοινωνητική ανατροφοδότηση, οδηγώντας στην αναβάθμιση και ενίσχυση των δράσεων του Ολοκληρωμένου Σχεδίου Δράσης. Η διαδραστική αυτή προσέγγιση επιβεβαίωσε την

αποτελεσματικότητα της συν-δημιουργίας ως εργαλείο συμμετοχής ενδιαφερόμενων στη λήψη αποφάσεων που αφορούν τη βιωσιμότητα της πόλης.

Επόμενα Βήματα & Δυνατότητες Υλοποίησης

Τα αποτελέσματα αυτής της συνεργατικής πιλοτικής δράσης θα χρησιμοποιηθούν για την προσαρμογή και βελτιστοποίηση της τελικής έκδοσης του Ολοκληρωμένου Σχεδίου Δράσης πριν από την υλοποίησή του. Ο Δήμος Λαρισαίων θα συνεχίσει να ενισχύει τη συμμετοχή των εμπλεκόμενων μερών μέσω παρόμοιων συμμετοχικών διαδικασιών, διασφαλίζοντας ότι η τοπική βιομηχανία, οι επιχειρήσεις και η κοινότητα παραμένουν ενεργά μέρη της πράσινης μετάβασης της πόλης. Με την ενσωμάτωση αυτών των μεθοδολογιών στη διαδικασία χάραξης πολιτικής, η Λάρισα ενισχύει τη δέσμευσή της στη συμπεριληπτική, βιώσιμη και καινοτόμα αστική και βιομηχανική μετάβαση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: Γενική Λογική και Ολοκληρωμένη Προσέγγιση

Όραμα

“Η Λάρισα οραματίζεται να εξελιχθεί σε μια πιο ανθεκτική και φιλική προς το περιβάλλον πόλη, με μια πράσινη τοπική οικονομία θεμελιωμένη στη βιωσιμότητα”.

Περιοχές Παρέμβασης & Ειδικοί Στόχοι

Το Ολοκληρωμένο Σχέδιο Δράσης του Δήμου Λαρισαίων αποσκοπεί στην αντιμετώπιση των βασικών προκλήσεων που σχετίζονται με την πράσινη μετάβαση και τη βιομηχανική βιωσιμότητα, καθορίζοντας στοχευμένες περιοχές παρέμβασης και στρατηγικούς στόχους. Το παρόν κεφάλαιο παρουσιάζει τις κύριες περιοχές παρέμβασης, εστιάζοντας στα κρίσιμα ζητήματα που πρέπει να αντιμετωπιστούν ώστε να επιτευχθεί ένα πιο βιώσιμο, καινοτόμο και ανθεκτικό βιομηχανικό οικοσύστημα.

Μέσα από μια ολοκληρωμένη ανάλυση των τοπικών προκλήσεων, τις συμβολές των ενδιαφερόμενων μερών και τις στρατηγικές προτεραιότητες, το Ολοκληρωμένο Σχέδιο Δράσης διαμορφώνει στρατηγικούς στόχους που ευθυγραμμίζονται με τις πολιτικές της ΕΕ, τις εθνικές στρατηγικές και τους μακροπρόθεσμους αναπτυξιακούς στόχους της Λάρισας. Οι στόχοι αυτοί λειτουργούν ως οδικός χάρτης για την επιτυχή υλοποίηση των προτεινόμενων δράσεων, εξασφαλίζοντας μια συνεκτική, ολοκληρωμένη και προοδευτική προσέγγιση στον βιομηχανικό εκσυγχρονισμό, τη βιωσιμότητα και την οικονομική ανταγωνιστικότητα.

1η Περιοχή Παρέμβασης – Επικοινωνία & Συνεργασία

Στρατηγικός Στόχος 1 (SO1): Θέσπιση ειδικών καναλιών επικοινωνίας μεταξύ της τοπικής διοίκησης και του επιχειρηματικού τομέα.

2η Περιοχή Παρέμβασης – Βελτίωση Αστικών Υποδομών & Βιώσιμες Πρακτικές

Στρατηγικός Στόχος 2 (SO2): Προώθηση πράσινων πρακτικών, βελτίωση των διαδρομών μεταφορών και της υποδομής στη βιομηχανική περιοχή.

3η Περιοχή Παρέμβασης – Εκπαίδευση & Ανάπτυξη Ικανοτήτων

Στρατηγικός Στόχος 3 (SO3): Υλοποίηση εκστρατειών ευαισθητοποίησης για την ενίσχυση των ικανοτήτων των τοπικών φορέων και την προώθηση πράσινων πρακτικών.

1η Περιοχή Παρέμβασης – Επικοινωνία & Συνεργασία

Στρατηγικός Στόχος 1 (SO1): Θέσπιση ειδικών καναλιών επικοινωνίας μεταξύ της τοπικής διοίκησης και του επιχειρηματικού τομέα.

2η Περιοχή Παρέμβασης – Βελτίωση Αστικών Υποδομών & Βιώσιμες Πρακτικές

Στρατηγικός Στόχος 2 (SO2): Προώθηση πράσινων πρακτικών, βελτίωση των διαδρομών μεταφορών και της υποδομής στη βιομηχανική περιοχή.

3η Περιοχή Παρέμβασης – Εκπαίδευση & Ανάπτυξη Ικανοτήτων

Στρατηγικός Στόχος 3 (SO3): Υλοποίηση εκστρατειών ευαισθητοποίησης για την ενίσχυση των ικανοτήτων των τοπικών φορέων και την προώθηση πράσινων πρακτικών.

Δράσεις

Στρατηγικός Στόχος 1 (SO1): Θέσπιση ειδικών καναλιών επικοινωνίας μεταξύ της τοπικής διοίκησης και του επιχειρηματικού τομέα.

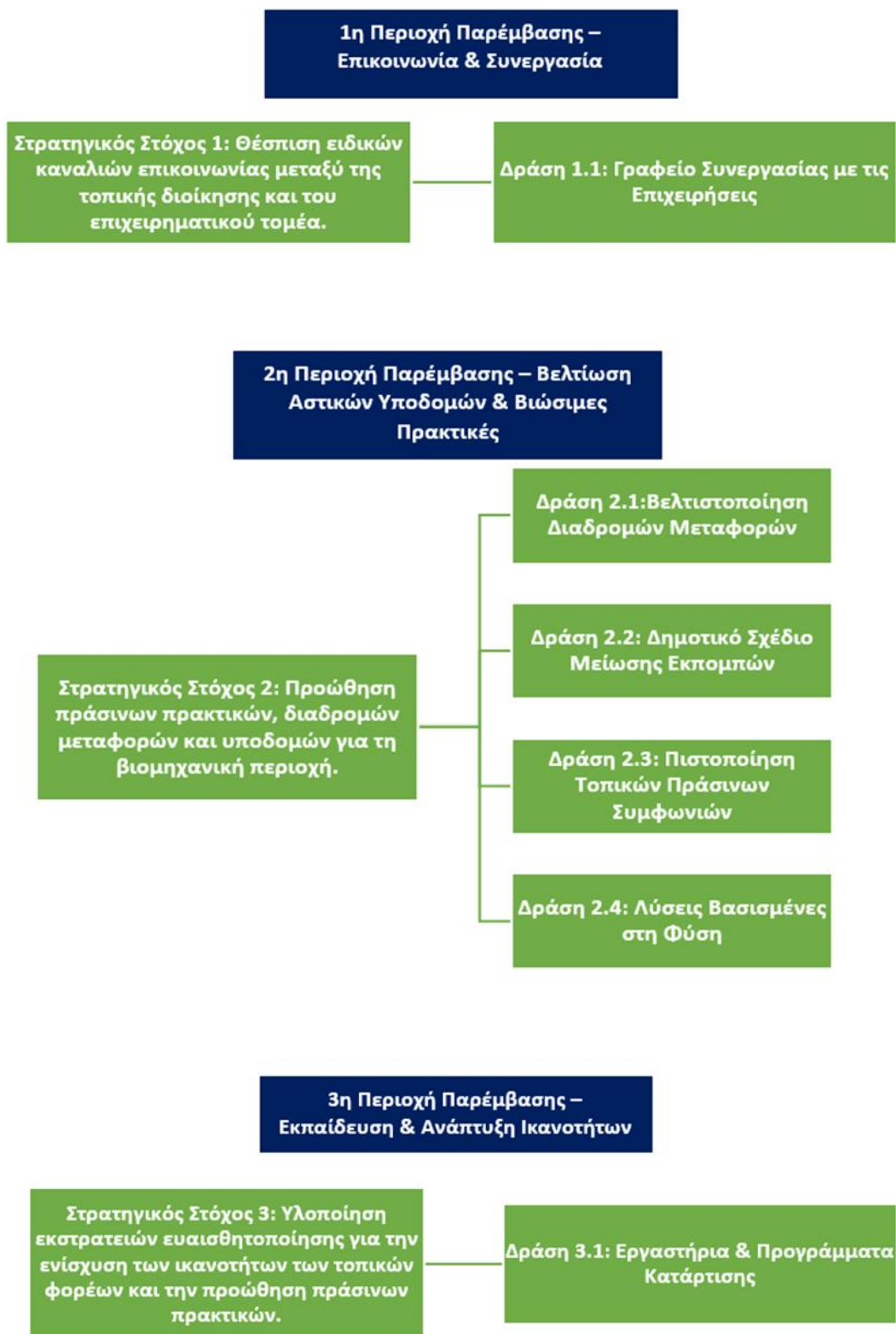
- **Δράση 1.1:** Γραφείο Συνεργασίας με τις Επιχειρήσεις

Στρατηγικός Στόχος 2 (SO2): Προώθηση πράσινων πρακτικών, διαδρομών μεταφορών και υποδομών για τη βιομηχανική περιοχή.

- **Δράση 2.1:** Βελτιστοποίηση Διαδρομών Μεταφορών
- **Δράση 2.2:** Δημοτικό Σχέδιο Μείωσης Εκπομπών
- **Δράση 2.3:** Πιστοποίηση Τοπικών Πράσινων Συμφωνιών
- **Δράση 2.4:** Λύσεις Βασισμένες στη Φύση

Στρατηγικός Στόχος 3 (SO3): Υλοποίηση εκστρατειών ευαισθητοποίησης για την ενίσχυση των ικανοτήτων των τοπικών φορέων και την προώθηση πράσινων πρακτικών.

- **Δράση 3.1:** Εργαστήρια & Προγράμματα Κατάρτισης

Προσέγγιση Ενσωμάτωσης

Το Ολοκληρωμένο Σχέδιο Δράσης του Δήμου Λαρισαίων ακολουθεί μια ολοκληρωμένη μεθοδολογία με στόχο να διασφαλίσει μια βιώσιμη, ανθεκτική και ανταγωνιστική βιομηχανική μετάβαση. Ωστόσο, η επίτευξη πλήρους ενσωμάτωσης σε όλα τα επίπεδα διακυβέρνησης, τους τομείς και τους χρηματοδοτικούς μηχανισμούς παρουσιάζει σημαντικές προκλήσεις, οι οποίες πρέπει να αντιμετωπιστούν ώστε να μεγιστοποιηθεί ο αντίκτυπος του σχεδίου.

Μία από τις βασικές προκλήσεις ενσωμάτωσης αφορά τον μακροπρόθεσμο συντονισμό πολλαπλών εμπλεκόμενων μερών. Παρότι η συμμετοχή των ενδιαφερόμενων είναι ισχυρή στη φάση σχεδιασμού, η διατήρηση της ενεργούς συμμετοχής κατά την υλοποίηση απαιτεί δομημένους μηχανισμούς συνεργασίας. Η ενσωμάτωση των τοπικών επιχειρήσεων, της ακαδημαϊκής κοινότητας και των δημόσιων αρχών πρέπει να υπερβεί το στάδιο των διαβουλεύσεων και να ενσωματωθεί σε δομές λήψης αποφάσεων, ενισχύοντας την «συνιδιοκτησία» των δράσεων του σχεδίου. Η σύναψη Μνημονίων Συνεργασίας ή η δημιουργία συμβουλευτικών επιτροπών μπορεί να αποτελέσει κρίσιμο εργαλείο για τη μακροχρόνια διατήρηση της συμμετοχής των εμπλεκόμενων.

Μια ακόμη πρόκληση αφορά την ευθυγράμμιση του Ολοκληρωμένου Σχεδίου Δράσης με τις υφιστάμενες στρατηγικές σε δημοτικό, περιφερειακό και ευρωπαϊκό επίπεδο. Ο κίνδυνος επικάλυψης ή διπλασιασμού προσπαθειών πρέπει να περιοριστεί μέσω της εφαρμογής ευέλικτων συστημάτων παρακολούθησης, τα οποία θα αξιολογούν τη συνοχή των πολιτικών και θα διασφαλίζουν ότι το Ολοκληρωμένο Σχέδιο Δράσης παραμένει ευθυγραμμισμένο με τις νέες χρηματοδοτικές ευκαιρίες και τα νομοθετικά πλαίσια.

Επιπλέον, η τομεακή και χωρική ενσωμάτωση του σχεδίου αποτελεί μια σύνθετη πρόκληση. Το Ολοκληρωμένο Σχέδιο Δράσης περιλαμβάνει δράσεις που στοχεύουν συγκεκριμένες βιομηχανικές περιοχές, όμως η διασφάλιση διατομεακής συνεργασίας και περιφερειακών συνεργειών είναι απαραίτητη. Ο βιομηχανικός εκσυγχρονισμός πρέπει να συνδεθεί με τη βιώσιμη αστική κινητικότητα, την περιβαλλοντική προστασία και την ανάπτυξη έξυπνων υποδομών, προκειμένου να δημιουργηθεί μια συνεκτική και αλληλένδετη χωρική στρατηγική. Η ενίσχυση των περιφερειακών συνεργασιών και η διασφάλιση πολυεπίπεδων μηχανισμών διακυβέρνησης που συνδέουν τον δήμο, την περιφέρεια και την κεντρική διοίκηση είναι κρίσιμες για την αντιμετώπιση αυτής της πρόκλησης.

Τέλος, η κινητοποίηση ποικίλων πηγών χρηματοδότησης και επενδυτικών μηχανισμών παραμένει σημαντική πρόκληση. Παρότι το Ολοκληρωμένο Σχέδιο Δράσης παρουσιάζει πιθανές ευρωπαϊκές, εθνικές και ιδιωτικές χρηματοδοτικές ευκαιρίες, απαιτείται ένα αναλυτικό χρηματοοικονομικό σχέδιο, ώστε να εξασφαλιστεί η μακροπρόθεσμη βιωσιμότητα των δράσεων. Η προώθηση συμπράξεων δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, ταμείων κοινωνικού και περιβαλλοντικού αντικτύπου και ευρωπαϊκών χρηματοδοτικών αιτήσεων, μπορεί να καλύψει χρηματοδοτικά κενά και να διασφαλίσει την επιτυχή υλοποίηση των πράσινων βιομηχανικών πρωτοβουλιών. Με την αντιμετώπιση αυτών των προκλήσεων ενσωμάτωσης, το Ολοκληρωμένο Σχέδιο Δράσης της Λάρισας μπορεί να αποτελέσει ένα ισχυρό και ολοκληρωμένο σχέδιο για τη βιώσιμη βιομηχανική μετάβαση, εξασφαλίζοντας οικονομική ανάπτυξη, περιβαλλοντική υπευθυνότητα και κοινωνική συνοχή για τα επόμενα χρόνια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: Σχεδιασμός Δράσεων

Η ενότητα αυτή παρουσιάζει μια αναλυτική αποτύπωση των προγραμματισμένων δράσεων στο πλαίσιο του Ολοκληρωμένου Σχεδίου Δράσης του Δήμου Λαρισαίων, περιγράφοντας τα βασικά βήματα που απαιτούνται για τη διευκόλυνση της πράσινης βιομηχανικής μετάβασης, της βιώσιμης αστικής ανάπτυξης και της επιχειρηματικής καινοτομίας. Κάθε δράση έχει σχεδιαστεί με προσοχή ώστε να ευθυγραμμίζεται με τις τοπικές, εθνικές και ευρωπαϊκές στρατηγικές, εξασφαλίζοντας μια ολοκληρωμένη και προσανατολισμένη στα αποτελέσματα προσέγγιση.

Οι Πίνακες Δράσεων που παρουσιάζονται στο παρόν κεφάλαιο προσφέρουν μια δομημένη ανάλυση για κάθε πρωτοβουλία, καλύπτοντας βασικά στοιχεία όπως:

- ✓ **Φορέας Υλοποίησης:** Ο υπεύθυνος φορέας για την εφαρμογή της δράσης.
- ✓ **Σύντομη Περιγραφή:** Μια συνοπτική παρουσίαση του σκοπού και του αναμενόμενου αντίκτυπου της δράσης.
- ✓ **Ενδιαφερόμενα Μέρη:** Οι βασικοί συντελεστές που συμμετέχουν στη δράση ή συνεργάζονται για την υλοποίησή της.
- ✓ **Περιοχή Παρέμβασης & Στρατηγικός Στόχος:** Το ευρύτερο πολιτικό πλαίσιο και οι στόχοι που εξυπηρετεί η δράση.
- ✓ **Σύνδεση με Στρατηγικές:** Η σχέση της δράσης με τοπικές, περιφερειακές, εθνικές και ευρωπαϊκές στρατηγικές.
- ✓ **Περίληψη Δράσης:** Συνοπτική περιγραφή του τρόπου υλοποίησης.
- ✓ **Κίνδυνοι & Εμπόδια:** Πιθανές προκλήσεις που μπορεί να επηρεάσουν την επιτυχή υλοποίηση.
- ✓ **Ετοιμότητα Δράσης:** Το επίπεδο προετοιμασίας πριν την εφαρμογή.
- ✓ **Δείκτες:** Μετρήσιμα αποτελέσματα που θα χρησιμοποιηθούν για την παρακολούθηση της προόδου και της επιτυχίας.
- ✓ **Προϋπολογισμός & Χρηματοδότηση:** Εκτιμώμενο κόστος και πιθανές πηγές χρηματοδότησης.
- ✓ **Χρονοδιάγραμμα:** Ο αναμενόμενος χρόνος υλοποίησης.

- ✓ Παρακολούθηση & Διακυβέρνηση: Μηχανισμοί εποπτείας και διασφάλισης της λογοδοσίας.

Με την παρουσίαση κάθε δράσης με τρόπο αναλυτικό, συστηματικό και διαφανή, η ενότητα αυτή παρέχει έναν καθαρό οδικό χάρτη υλοποίησης, εξασφαλίζοντας ότι όλες οι προτεινόμενες πρωτοβουλίες συμβάλλουν ουσιαστικά στον βιομηχανικό και αστικό μετασχηματισμό της Λάρισας προς ένα βιώσιμο μέλλον.

Δράση 1.1	Γραφείο Συνεργασίας με τις Επιχειρήσεις	Φορέας Υλοποίησης Δήμος Λαρισαίων		
Σύντομη Περιγραφή Ίδρυση ενός ειδικού γραφείου που θα ενισχύει τη συνεργασία μεταξύ της τοπικής διοίκησης και των επιχειρήσεων, παρέχοντας υποστήριξη, καθοδήγηση και διευκόλυνση των συμπράξεων που προάγουν τη βιώσιμη βιομηχανική ανάπτυξη.	Ενδιαφερόμενα Μέρη Σύνδεσμος Θεσσαλικών Επιχειρήσεων & Βιομηχανιών (ΣΘΕΒ) Επιμελητήριο Λάρισας Τεχνικό Επιμελητήριο Λάρισας (ΤΕΕ)	Περιοχή Παρέμβασης 1η Περιοχή Παρέμβασης – Επικοινωνία & Συνεργασία	Στρατηγικός Στόχος SO1: Θέσπιση ειδικών καναλιών επικοινωνίας μεταξύ τοπικής διοίκησης και επιχειρηματικού τομέα.	Σύνδεση με Στρατηγικές Στρατηγική Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης 2021–2027 (ΣΒΑΑ)
Περίληψη Δράσης Το Γραφείο Συνεργασίας με τις Επιχειρήσεις θα λειτουργεί ως διαμεσολαβητικός κόμβος μεταξύ των τοπικών επιχειρήσεων και της δημοτικής διοίκησης, διευκολύνοντας την ανταλλαγή πληροφοριών, υποστηρίζοντας πρωτοβουλίες βιώσιμης βιομηχανικής ανάπτυξης και παρέχοντας βοήθεια σχετικά με το ρυθμιστικό πλαίσιο και τις διαθέσιμες χρηματοδοτικές ευκαιρίες. Το γραφείο θα οργανώνει επίσης τακτικές δικτυακές συναντήσεις, συναντήσεις διαβούλευσης και εκπαιδευτικά προγράμματα, προκειμένου να διασφαλιστεί μια συνεχής και αποτελεσματική επικοινωνία μεταξύ των επιχειρήσεων και των τοπικών αρχών.		Κίνδυνοι Περιορισμένη συμμετοχή επιχειρήσεων λόγω έλλειψης ενημέρωσης ή ενδιαφέροντος. Γραφειοκρατικές δυσκολίες στη δημιουργία νέας δημοτικής υπηρεσίας. Περιορισμένοι πόροι	Εμπόδια Αντίσταση στην αλλαγή από παραδοσιακές επιχειρήσεις. Έλλειψη ψηφιακών υποδομών που διευκολύνουν την επικοινωνία. Προκλήσεις συντονισμού μεταξύ πολλών εμπλεκόμενων φορέων.	Ετοιμότητα Δράσης Ο Δήμος έχει αναγνωρίσει την ανάγκη βελτίωσης της συνεργασίας και έχει ήδη ξεκινήσει προκαταρκτικές συζητήσεις με τους εμπλεκόμενους φορείς. Τα επόμενα βήματα περιλαμβάνουν εξασφάλιση χρηματοδότησης, καθορισμό επιχειρησιακών διαδικασιών και έναρξη λειτουργίας του γραφείου.
Δείκτες Αριθμός επιχειρήσεων που συμμετέχουν. Αριθμός συνεργασιών που διευκολύνονται. Αριθμός παρεχόμενων υπηρεσιών υποστήριξης. Αριθμός διοργανωμένων εκδηλώσεων και εργαστηρίων. Δείκτης ικανοποίησης φορέων.		Παραδοτέα – Αποτελέσματα Βελτιωμένη επικοινωνία μεταξύ επιχειρήσεων και Δήμου. Αυξημένη υιοθέτηση πράσινων και ψηφιακών πρακτικών. Μεγαλύτερη συμμετοχή σε χρηματοδοτικά και καινοτομικά προγράμματα. Ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας των τοπικών επιχειρήσεων.		
Προϋπολογισμός 100.000,00 €		Χρονοδιάγραμμα Μάρτιος 2026 – Δεκέμβριος 2027		
Χρηματοδότηση Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Θεσσαλίας 2021–2027		Παρακολούθηση & Διακυβέρνηση Ο Δήμος Λαρισαίων θα έχει την εποπτεία του γραφείου, ενώ μια επιτροπή καθοδήγησης, αποτελούμενη από εκπροσώπους επιχειρηματικών φορέων, ακαδημαϊκής κοινότητας και περιφερειακών αρχών, θα παρέχει στρατηγικές κατευθύνσεις και θα		

	παρακολουθεί την πρόοδο της δράσης. Θα δημοσιεύονται τακτικές εκθέσεις αξιολόγησης, προκειμένου να αποτιμάται ο αντίκτυπος και να προσαρμόζονται οι δράσεις όπου απαιτείται.
--	--

ΤΙΤΛΟΣ ΔΡΑΣΗΣ: 1.1 Γραφείο Συνεργασίας με τις Επιχειρήσεις								
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ: Δημιουργία ενός ειδικού γραφείου για την ενίσχυση της συνεργασίας μεταξύ της τοπικής αυτοδιοίκησης και των επιχειρήσεων, παρέχοντας υποστήριξη, καθοδήγηση και διευκολύνοντας συνεργασίες για τη βιώσιμη βιομηχανική ανάπτυξη.								
Δραστηριότητα	Υπεύθυνος Φορέας	Χρηματοδότηση & Πόροι	Σύνδεση με Στρατηγική	Ετοιμότητα	Λεπτομέρειες Υλοποίησης & Πιθανά Προβλήματα	Συνδεδεμένες Δράσεις Ολοκληρωμένου Σχεδίου Δράσης	Παραδοτέα	Χρονοδιάγραμμα
1.1.1 Λειτουργία φυσικού και ψηφιακού γραφείου	Δήμος Λαρισαίων	ΠΕΠ Θεσσαλίας 2021–2027	Στρατηγική Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης 2021–2027	Μεσαία	Βασίζεται στο υφιστάμενο μοντέλο του Γραφείου Μικροεπιχειρηματικότητας	-	Λειτουργικό γραφείο και ψηφιακή παρουσία	Μάρτιος 2026
1.1.2 Επικοινωνία & προσέγγιση ενδιαφερόμενων μερών	Δήμος Λαρισαίων	ΠΕΠ Θεσσαλίας 2021–2027	Στρατηγική Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης 2021–2027	Μεσαία	Κίνδυνος χαμηλής συμμετοχής από ΜΜΕ	-	Αριθμός επιχειρήσεων που ενημερώθηκαν	Απρίλιος 2026
1.1.3 Εκδηλώσεις και συνεχής διάλογος	Δήμος Λαρισαίων	ΠΕΠ Θεσσαλίας 2021–2027	Στρατηγική Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης 2021–2027	Μεσαία	Περιορισμένη διαθεσιμότητα ενδιαφερόμενων μερών	-	Αριθμός εκδηλώσεων και συμμετεχόντων	Ιούνιος 2026 – Αύγουστος 2027
1.1.4 Παρακολούθηση & βελτίωση	Δήμος Λαρισαίων	ΠΕΠ Θεσσαλίας 2021–2027	Στρατηγική Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης 2021–2027	Μεσαία	Απαιτείται σαφής καθορισμός δεικτών απόδοσης και σύστημα αναφορών	-	Εκθέσεις αξιολόγησης	Σεπτέμβριος 2027 – Δεκέμβριος 2027

Δράση 2.1	Βελτιστοποίηση Διαδρομών Μεταφορών	Φορέας Υλοποίησης Δήμος Λαρισαίων		
Σύντομη Περιγραφή Διενέργεια ανάλυσης βασισμένης στη ζήτηση για τη βελτιστοποίηση των διαδρομών μεταφοράς προς τη βιομηχανική περιοχή και τις γειτονικές λειτουργικές ζώνες, με στόχο τη βελτίωση της αποδοτικότητας, τη μείωση της συμφόρησης και την προώθηση λύσεων βιώσιμης κινητικότητας.	Ενδιαφερόμενα Μέρη Αναπτυξιακός Οργανισμός Δήμου Λαρισαίων – ΟΛΟΝ Α.Ε. Σύνδεσμος Θεσσαλικών Επιχειρήσεων & Βιομηχανιών (ΣΘΕΒ) Επιμελητήριο Λάρισας Τεχνικό Επιμελητήριο Λάρισας Δημοτικές Υπηρεσίες	Περιοχή Παρέμβασης 2η Περιοχή Παρέμβασης – Βελτίωση Αστικών Υποδομών & Βιώσιμες Πρακτικές	Στρατηγικός Στόχος SO2: Προώθηση πράσινων πρακτικών, διαδρομών μεταφορών και υποδομών στη βιομηχανική περιοχή.	Σύνδεση με Στρατηγική Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας (ΣΒΑΚ)
Περίληψη Δράσης Η δράση στοχεύει στη βελτίωση της προσβασιμότητας και της αποτελεσματικότητας του δικτύου μεταφορών που εξυπηρετεί τη βιομηχανική ζώνη της Λάρισας. Αυτό θα επιτευχθεί μέσω ανάλυσης υφιστάμενων κυκλοφοριακών δεδομένων, εντοπισμού σημείων συμφόρησης και προτάσεων βελτιστοποιημένων διαδρομών για μεταφορά εμπορευμάτων, μετακίνηση εργαζομένων και λειτουργίες logistics. Η μελέτη θα εξετάσει επίσης πράσινες λύσεις μεταφορών, όπως κίνητρα για ηλεκτρικά και υβριδικά οχήματα, υποδομές ποδηλατοδρόμου και βελτιώσεις στις δημόσιες μεταφορές.		Κίνδυνοι Αντίσταση στην αλλαγή από επιχειρήσεις που χρησιμοποιούν τις υφιστάμενες διαδρομές. Περιορισμένη διαθεσιμότητα δεδομένων για πλήρη ανάλυση. Υποδομές που απαιτούν μακροχρόνιες επενδύσεις.	Εμπόδια Υψηλό κόστος υλοποίησης λύσεων βιώσιμης κινητικότητας. Έλλειψη διασύνδεσης μεταξύ διαφορετικών μέσων μεταφοράς. Ρυθμιστικές και γραφειοκρατικές καθυστερήσεις στην τροποποίηση πολιτικών μεταφορών.	Ετοιμότητα Δράσης Έχει πραγματοποιηθεί αρχική εμπλοκή των ενδιαφερόμενων μερών και βρίσκονται σε εξέλιξη τα πλάνα συλλογής δεδομένων. Τα επόμενα βήματα περιλαμβάνουν εξασφάλιση χρηματοδότησης και εκπόνηση αναλυτικής μελέτης μεταφορών.
Δείκτες Μείωση χρόνων μετακίνησης και επιπέδων συμφόρησης. Αύξηση στη χρήση δημόσιων και πράσινων μεταφορών. Αριθμός επιχειρήσεων που υιοθετούν λύσεις βιώσιμης κινητικότητας. Μείωση εκπομπών CO ₂ από βιομηχανικές μεταφορές.		Παραδοτέα – Αποτελέσματα Βελτιστοποιημένες και πιο αποδοτικές διαδρομές μεταφορών. Αυξημένη προσβασιμότητα για εργαζομένους και logistics. Μειωμένο περιβαλλοντικό αποτύπωμα από τις βιομηχανικές μετακινήσεις. Καλύτερη ενσωμάτωση έξυπνων λύσεων κινητικότητας.		
Προϋπολογισμός 80.000,00 €		Χρονοδιάγραμμα Μάιος 2026 – Δεκέμβριος 2027		
Χρηματοδότηση Δημοτικός Προϋπολογισμός		Παρακολούθηση & Διακυβέρνηση		

	Ο Δήμος Λαρισαίων θα έχει τον συνολικό συντονισμό της δράσης. Η παρακολούθηση θα πραγματοποιείται από τις αρμόδιες αρχές μεταφορών, σε συνεργασία με βασικούς βιομηχανικούς φορείς. Θα συντάσσονται εκθέσεις προόδου, ενώ οι παρεμβάσεις θα προσαρμόζονται όπου χρειάζεται, βάσει ανατροφοδότησης από τους φορείς και ανάλυσης δεδομένων.
--	---

ΤΙΤΛΟΣ ΔΡΑΣΗΣ: 2.1 Βελτιστοποίηση Διαδρομών Μεταφορών								
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ: Διενέργεια ανάλυσης βασισμένης στη ζήτηση για τη βελτιστοποίηση των διαδρομών μεταφοράς προς τη βιομηχανική περιοχή και τις γειτονικές λειτουργικές ζώνες, με στόχο τη βελτίωση της αποδοτικότητας, τη μείωση της συμφόρησης και την προώθηση βιώσιμων λύσεων κινητικότητας.								
Δραστηριότητα	Υπεύθυνος Φορέας	Χρηματοδότηση & Πόροι	Σύνδεση με Στρατηγική	Ετοιμότητα	Λεπτομέρειες Υλοποίησης & Πιθανά Προβλήματα	Συνδεδεμένες Δράσεις Ολοκληρωμένου Σχεδίου Δράσης	Παραδοτέα	Χρονοδιάγραμμα
2.1.1 Διαβούλευση με φορείς & συλλογή δεδομένων	Δήμος Λαρισαίων	Δημοτικός Προϋπολογισμός	Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας (ΣΒΑΚ)	Ολοκληρώθηκαν οι πρώτες διαβουλεύσεις	Κίνδυνος περιορισμένης συμμετοχής από φορείς logistics	-	Βάση δεδομένων ενδιαφερόμενων μερών & αποτελέσματα έρευνας κινητικότητας	Μάιος 2026 – Ιούλιος 2026
2.1.2 Ανάλυση υφιστάμενων προτύπων μεταφορών & σημείων συμφόρησης	Δήμος Λαρισαίων	Δημοτικός Προϋπολογισμός	Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας (ΣΒΑΚ)	Σχεδιάζεται η αρχική συλλογή δεδομένων	Ελλείψεις δεδομένων μπορεί να περιορίσουν την πληρότητα της ανάλυσης	-	Έκθεση ανάλυσης μεταφορών	Αύγουστος 2026 – Σεπτέμβριος 2026
2.1.3 Πρόταση βελτιστοποιημένων διαδρομών & λύσεων βιώσιμης κινητικότητας	Δήμος Λαρισαίων	Δημοτικός Προϋπολογισμός	Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας (ΣΒΑΚ)	Θα καθοριστεί βάσει αποτελεσμάτων της ανάλυσης	Αντίσταση από επιχειρήσεις στις προτεινόμενες αλλαγές	-	Στρατηγικό έγγραφο βελτιστοποίησης μεταφορών	Οκτώβριος 2026 – Νοέμβριος 2026
2.1.4 Μελέτη σκοπιμότητας & ανάλυση κόστους-οφέλους	Δήμος Λαρισαίων	Δημοτικός Προϋπολογισμός	Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας (ΣΒΑΚ)	Απαιτεί επικύρωση από ενδιαφερόμενα μέρη	Ανάγκη για αξιόπιστα δεδομένα κόστους και δείκτες απόδοσης	-	Έκθεση σκοπιμότητας με επενδυτικές επιλογές	Δεκέμβριος 2026 – Φεβρουάριος 2027
2.1.5 Ανάπτυξη οδικού χάρτη υλοποίησης & σχεδιασμός πιλοτικής δράσης	Δήμος Λαρισαίων	Δημοτικός Προϋπολογισμός	Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας (ΣΒΑΚ)	Σχεδιασμός μετά τα αποτελέσματα σκοπιμότητας	Απαιτείται συντονισμός με περιφερειακούς φορείς μεταφορών	-	Οδικός χάρτης υλοποίησης & σχέδιο πιλοτικής δράσης	Μάρτιος 2027 – Δεκέμβριος 2027

Δράση 2.2	Δημοτικό Σχέδιο Μείωσης Εκπομπών (ΔηΣΜΕ)	Φορέας Υλοποίησης		
		Δήμος Λαρισαίων		
Σύντομη Περιγραφή Ανάπτυξη ενός Δημοτικού Σχεδίου Μείωσης Εκπομπών (ΔηΣΜΕ) για τη συστηματική αναγνώριση, ποσοτικοποίηση και μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου σε όλες τις δημοτικές λειτουργίες και στο ευρύτερο αστικό οικοσύστημα. Το σχέδιο θα εναρμονίζεται με τα εθνικά και ευρωπαϊκά κλιματικά πλαίσια πολιτικής και θα συμβάλλει στη βιώσιμη μετάβαση της Λάρισας.	Ενδιαφερόμενα Μέρη Διεύθυνση Περιβάλλοντος, Ποιότητας Ζωής και Καθαριότητας	Περιοχή Παρέμβασης 2η Περιοχή Παρέμβασης – Βελτίωση Αστικών Υποδομών & Βιώσιμες Πρακτικές	Στρατηγικός Στόχος SO2: Προώθηση πράσινων πρακτικών, διαδρομών μεταφορών και υποδομών για τη βιομηχανική περιοχή.	Σύνδεση με Στρατηγικές Σχέδιο Δράσης για τη Βιώσιμη Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ) Στρατηγική Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΣΒΑΚ 2021–2027)
Περίληψη Δράσης Το ΔηΣΜΕ θα αποτελέσει ένα στρατηγικό εργαλείο σχεδιασμού, το οποίο θα αποτιμήσει τα τρέχοντα επίπεδα εκπομπών (έτος αναφοράς: 2019), θα θέσει σαφείς στόχους μείωσης και θα προτείνει δράσεις, όπως η προώθηση ΑΠΕ, η αναβάθμιση δημοτικών υποδομών, η ενίσχυση βιώσιμης κινητικότητας, η υποστήριξη πρωτοβουλιών κυκλικής οικονομίας και η αύξηση συμμετοχής της τοπικής κοινωνίας. Το σχέδιο θα περιλαμβάνει επίσης δείκτες παρακολούθησης και μηχανισμό προσαρμοστικής πολιτικής.		Κίνδυνοι Ελλιπή δεδομένα εκπομπών. Χαμηλή συμμετοχή από τμήματα της κοινότητας. Καθυστερήσεις στον συντονισμό μεταξύ υπηρεσιών.	Εμπόδια Περιορισμένοι οικονομικοί και ανθρώπινοι πόροι. Πολυπλοκότητα στην ευθυγράμμιση τοπικών δράσεων με στόχους ΕΕ. Ανάγκη για εξειδικευμένη τεχνική γνώση στη σύνταξη απογραφών εκπομπών.	Ετοιμότητα Δράσης Η δράση βρίσκεται σε εξέλιξη. Ο ανάδοχος έχει οριστεί από τον Απρίλιο 2025 και η εκπόνηση του Σχεδίου βρίσκεται σε εξέλιξη.
Δείκτες Ολοκλήρωση και επίσημη υιοθέτηση του ΔηΣΜΕ. Αριθμός μέτρων του ΔηΣΜΕ που θα εφαρμοστούν. % μείωση δημοτικών εκπομπών GHG (έτος βάσης 2019). Ετήσιες εκθέσεις προόδου.		Παραδοτέα – Αποτελέσματα Έγκριση και υποβολή του Σχεδίου Μείωσης Εκπομπών. Σαφείς τοπικοί στόχοι εκπομπών και μονοπάτια δράσεων. Ενισχυμένη πολιτική συνοχή με τις εθνικές/ευρωπαϊκές κλιματικές στρατηγικές. Αυξημένη συμμετοχή της κοινότητας στη δράση για το κλίμα. Παρακολούθηση προόδου μέσω δομημένων δεικτών απόδοσης.		
Προϋπολογισμός 30.000,00 €		Χρονοδιάγραμμα Απρίλιος 2025 – Δεκέμβριος 2025		
Χρηματοδότηση Δημοτικός Προϋπολογισμός		Παρακολούθηση & Διακυβέρνηση Το ΔηΣΜΕ θα συντονίζεται από τη Διεύθυνση Περιβάλλοντος του Δήμου Λαρισαίων, με τεχνική υποστήριξη από πιστοποιημένους συμβούλους. Μια εσωτερική ομάδα καθοδήγησης θα παρακολουθεί την πρόοδο και θα διασφαλίζει ευθυγράμμιση με το Σύμφωνο των Δημάρχων και συμμόρφωση με τις εθνικές απαιτήσεις υποβολής		

	στοιχείων. Η πρόοδος θα αξιολογείται ετησίως και τα αποτελέσματα θα δημοσιοποιούνται ώστε να εξασφαλιστεί διαφάνεια και λογοδοσία προς τους πολίτες.
--	--

ΤΙΤΛΟΣ ΔΡΑΣΗΣ: 2.2 Δημοτικό Σχέδιο Μείωσης Εκπομπών (ΔηΣΜΕ)								
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ: Ανάπτυξη Δημοτικού Σχεδίου Μείωσης Εκπομπών (ΔηΣΜΕ) για τη συστηματική αναγνώριση, ποσοτικοποίηση και μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου (GHG) τόσο στις δημοτικές λειτουργίες όσο και στο ευρύτερο αστικό οικοσύστημα.								
Δραστηριότητα	Υπεύθυνος Φορέας	Χρηματοδότηση & Πόροι	Σύνδεση με Στρατηγική	Ετοιμότητα	Λεπτομέρειες Υλοποίησης & Πιθανά Προβλήματα	Συνδεδεμένες Δράσεις Ολοκληρωμένου Σχεδίου Δράσης	Παραδοτέα	Χρονοδιάγραμμα
2.2.1 Ανάθεση μελέτης & συλλογή δεδομένων	Δήμος Λαρισαίων	Δημοτικός Προϋπολογισμός	Σχέδιο Δράσης για τη Βιώσιμη Ενέργεια και το Κλίμα (ΣΔΑΕΚ) Στρατηγική Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης 2021–2027	Ο ανάδοχος ορίστηκε τον Απρίλιο 2025 - εκπόνηση σε εξέλιξη	Κίνδυνος καθυστερήσεων στη διαθεσιμότητα δεδομένων - ανάγκη διατμηματικού συντονισμού	-	Προσχέδιο ΔηΣΜΕ, εκθέσεις διαβούλευσης	Απρίλιος 2025 – Μάιος 2025
2.2.2 Διαβούλευση με την Περιφερειακή Διεύθυνση Περιβάλλοντος	Δήμος Λαρισαίων	Δημοτικός Προϋπολογισμός	Σχέδιο Δράσης για τη Βιώσιμη Ενέργεια και το Κλίμα (ΣΔΑΕΚ) Στρατηγική Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης 2021–2027 Εθνική κλιματική νομοθεσία	Θα ξεκινήσει μετά την ολοκλήρωση του προσχεδίου	Η γνωμοδότηση πρέπει να δοθεί εντός 60 ημερών - πιθανές καθυστερήσεις αν η απάντηση δεν δοθεί εγκαίρως	-	Επίσημη γνωμοδότηση ή αυτόματη πρόοδος μετά την προθεσμία	Ιούνιος 2025 – Ιούλιος 2025
2.2.3 Έγκριση του Σχεδίου από την Επιτροπή Ποιότητας Ζωής	Δήμος Λαρισαίων	Δημοτικός Προϋπολογισμός	Σχέδιο Δράσης για τη Βιώσιμη Ενέργεια και το Κλίμα (ΣΔΑΕΚ) Στρατηγική Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης 2021–2027 Εθνική κλιματική νομοθεσία	Μετά τη γνωμοδότηση ή την παρέλευση προθεσμίας	Κίνδυνος καθυστερήσεων λόγω πολιτικών ή διαδικαστικών ζητημάτων	-	Επίσημη έγκριση του ΔηΣΜΕ από το δημοτικό όργανο	Αύγουστος 2025

2.2.4 Εξωτερική επαλήθευση & πιστοποίηση	Δήμος Λαρισαίων	Δημοτικός Προϋπολογισμός	Σχέδιο Δράσης για τη Βιώσιμη Ενέργεια και το Κλίμα (ΣΔΑΕΚ) Στρατηγική Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης 2021–2027	Ο σχεδιασμός θα γίνει μετά την τελική έγκριση	Coordination with accredited verification body needed; budget may limit options		Verification certificate issued by recognized external auditor	September 2025 – December 2025
--	-----------------	--------------------------	---	---	---	--	--	--------------------------------

Δράση 2.3	Πιστοποίηση Τοπικών Πράσινων Συμφωνιών	Φορέας Υλοποίησης Δήμος Λαρισαίων		
Σύντομη Περιγραφή Σχεδιασμός και εφαρμογή ενός Συστήματος Πιστοποίησης Τοπικής Πράσινης Συμφωνίας (Local Green Deal – LGD) για δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς, με σκοπό την αναγνώριση και επιβράβευση περιβαλλοντικά βιώσιμων πρακτικών μέσω επίσημων συμφωνιών και παρακολούθησης της επίδοσης.	Ενδιαφερόμενα Μέρη Δημοτική Επιχείρηση Ύδρευσης και Αποχέτευσης Λάρισας (ΔΕΥΑΛ) Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας Πολίτες και κοινωνικές οργανώσεις Τοπικές επιχειρήσεις και ΜΜΕ Τοπική Ομάδα ICC (Intelligent Cities Challenge)	Περιοχή Παρέμβασης 2η Περιοχή Παρέμβασης – Βελτίωση Αστικών Υποδομών & Βιώσιμες Πρακτικές	Στρατηγικός Στόχος SO2: Προώθηση πράσινων πρακτικών, διαδρομών μεταφορών και υποδομών για τη βιομηχανική περιοχή.	Σύνδεση με Στρατηγικές Σχέδιο Δράσης για τη Βιώσιμη Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ) Στρατηγική Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (2021–2027)
Περίληψη Δράσης Η δράση στοχεύει στη δημιουργία ενός επίσημου Προγράμματος Πιστοποίησης Τοπικής Πράσινης Συμφωνίας στη Λάρισα, αξιοποιώντας τις υπάρχουσες τοπικές πράσινες συμφωνίες. Θα αποτελέσει ένα ολοκληρωμένο πλαίσιο για την αναγνώριση τοπικών συνεργασιών βιωσιμότητας, για την ενθάρρυνση καλών πρακτικών και την ενίσχυση της καινοτομίας σε πολλαπλούς τομείς. Η δράση εντάσσεται στη συμμετοχή της πόλης στο Intelligent Cities Challenge (ICC), μια πρωτοβουλία της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη στήριξη πάνω από 100 πόλεων στη χρήση προηγμένων τεχνολογιών για πράσινο, ψηφιακό και κοινωνικά υπεύθυνο μετασχηματισμό. Η συμμετοχή της Λάρισας στο ICC έχει προσφέρει σημαντικά εργαλεία, μάθηση από ομοτίμους και στρατηγική ώθηση για την ενσωμάτωση της	Κίνδυνοι Περιορισμένο ενδιαφέρον από επιχειρήσεις ή δημόσιους φορείς για πιστοποίηση. Δυσκολίες στη δημιουργία ενός τυποποιημένου και διαφανούς συστήματος πιστοποίησης. Έλλειψη ανθρώπινων ή οικονομικών πόρων για μακροπρόθεσμη παρακολούθηση.			
		Εμπόδια Ελλιπής ενημέρωση ή κατανόηση της έννοιας των Τοπικών Πράσινων Συμφωνιών. Αντίσταση στην αλλαγή ή απροθυμία συμμετοχής σε ελέγχους πιστοποίησης. Τεχνική ή διοικητική πολυπλοκότητα στην	Ετοιμότητα Δράσης Ο Δήμος Λαρισαίων έχει ήδη υπογράψει δύο Τοπικές Πράσινες Συμφωνίες, αποδεικνύοντας πολιτική βούληση και ενεργή συμμετοχή φορέων. Η πρώτη «UNI eBikes» υπογράφηκε τον Μάρτιο του 2025 με το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας για προώθηση της βιώσιμης μικροκινητικότητας στην πανεπιστημιούπολη. Η δεύτερη «WELL» υπογράφηκε τον Απρίλιο του 2025 με τη ΔΕΥΑΛ για τη μείωση πλαστικών απορριμμάτων μέσω έξυπνων σταθμών ανεφοδιασμού νερού. Οι συμφωνίες αυτές αποτελούν τη βάση για τη διεύρυνση και	

λογικής των Τοπικών Πράσινων Συμφωνιών στη μακροπρόθεσμη στρατηγική βιωσιμότητας της πόλης.		εφαρμογή νέων βιώσιμων πρακτικών.	θεσμοθέτηση του Προγράμματος Πιστοποίησης των Τοπικών Πράσινων Συμφωνιών.
Δείκτες Αριθμός υπογεγραμμένων Τοπικών Πράσινων Συμφωνιών. Αριθμός πιστοποιημένων δημόσιων ή ιδιωτικών φορέων. Εκτιμώμενος περιβαλλοντικός αντίκτυπος (π.χ., αποφυγή εκπομπών CO ₂ , μείωση αποβλήτων). Επίπεδα ενημέρωσης και συμμετοχής των πολιτών.	Παραδοτέα – Αποτελέσματα Λειτουργικό πλαίσιο πιστοποίησης Τοπικών Πράσινων Συμφωνιών. Ευρύτερη υιοθέτηση βιώσιμων πρακτικών σε όλους τους τομείς. Ενίσχυση της εικόνας της Λάρισας ως πρότυπου πράσινης πόλης. Μετρήσιμη συμβολή στους στόχους της κυκλικής οικονομίας.		
Προϋπολογισμός -	Χρονοδιάγραμμα Φεβρουάριος 2025 – Δεκέμβριος 2026		
Χρηματοδότηση Ίδιοι Πόροι	Παρακολούθηση & Διακυβέρνηση Ο Δήμος Λαρισαίων θα συντονίζει το σύστημα πιστοποίησης με μια διεπιστημονική συμβουλευτική επιτροπή, η οποία θα περιλαμβάνει εκπροσώπους από τη ΔΕΥΑΛ, το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, επιχειρηματικά δίκτυα και οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών. Θα δημοσιεύονται ετήσιες εκθέσεις αξιολόγησης και περιβαλλοντικοί δείκτες (KPIs), διασφαλίζοντας διαφάνεια και λογοδοσία.		

ΤΙΤΛΟΣ ΔΡΑΣΗΣ: 2.3 Πιστοποίηση Τοπικών Πράσινων Συμφωνιών								
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ: Σχεδιασμός και εφαρμογή ενός Συστήματος Πιστοποίησης Τοπικής Πράσινης Συμφωνίας (LGD) για δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς, αναγνωρίζοντας και επιβραβεύοντας περιβαλλοντικά βιώσιμες πρακτικές μέσω επίσημων συμφωνιών και παρακολούθησης της απόδοσης.								
Δραστηριότητα	Υπεύθυνος Φορέας	Χρηματοδότηση & Πόροι	Σύνδεση με Στρατηγική	Ετοιμότητα	Λεπτομέρειες Υλοποίησης & Πιθανά Προβλήματα	Συνδεδεμένες Δράσεις Ολοκληρωμένου Σχεδίου Δράσης	Παραδοτέα	Χρονοδιάγραμμα
2.3.1 Συν-διαμόρφωση πλαισίου και κριτηρίων πιστοποίησης	Δήμος Λαρισαίων	Ίδιοι πόροι	Σχέδιο Δράσης για τη Βιώσιμη Ενέργεια και το Κλίμα (ΣΔΑΕΚ) Στρατηγική Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης 2021–2027	Υψηλή – οι υφιστάμενες LGDs λειτουργούν ως βέλτιστη πρακτική	Απαιτείται ευθυγράμμιση με ευρωπαϊκά και εθνικά πρότυπα - κίνδυνος πολυπλοκότητας κατά τον καθορισμό κριτηρίων		Προσχέδιο πλαισίου πιστοποίησης, εγκεκριμένα κριτήρια αξιολόγησης	Φεβρουάριος 2025 – Μάρτιος 2025
2.3.2 Εμπλοκή ενδιαφερομένων μερών & προώθηση οφελών	Δήμος Λαρισαίων	Ίδιοι πόροι	Σχέδιο Δράσης για τη Βιώσιμη Ενέργεια και το Κλίμα (ΣΔΑΕΚ) Στρατηγική Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης 2021–2027	Μεσαία – υπάρχει αρχικό ενδιαφέρον	Απαιτείται στοχευμένη επικοινωνία και στρατηγική προσέλκυσης επιχειρήσεων	-	Αριθμός επιχειρήσεων που ενημερώθηκαν - αυξημένη ευαισθητοποίηση	Μάρτιος 2025 – Δεκέμβριος 2026
2.3.3 Οριστικοποίηση & έναρξη του Προγράμματος	Δήμος Λαρισαίων	Ίδιοι πόροι	Σχέδιο Δράσης για τη Βιώσιμη Ενέργεια και το Κλίμα (ΣΔΑΕΚ)	Μεσαία	Απαιτείται εντατικός συντονισμός - κίνδυνος	-	Έναρξη προγράμματος LGD, καμπάνια	Μάρτιος 2025 – Δεκέμβριος 2026

Πιστοποίησης Τοπικής Πρασινής Συμφωνίας			Στρατηγική Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης 2021–2027		περιορισμένης συμμετοχής		προώθησης, πρώτοι πιστοποιημένοι φορείς	
2.3.4 Παρακολούθηση & βελτίωση του συστήματος πιστοποίησης	Δήμος Λαρισαίων	Ίδιοι πόροι	Σχέδιο Δράσης για τη Βιώσιμη Ενέργεια και το Κλίμα (ΣΔΑΕΚ) Στρατηγική Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης 2021–2027	Μεσαία	Απαιτείται διασφάλιση διαφάνειας & εμπιστοσύνης - ανάγκη ανταπόκρισης στα σχόλια των φορέων		Ετήσια έκθεση, μηχανισμός ανατροφοδότησης	Νοέμβριος 2026 – Δεκέμβριος 2026

Δράση 2.4	Λύσεις Βασισμένες στη Φύση (NBS)	Φορέας Υλοποίησης Δήμος Λαρισαίων
Σύντομη Περιγραφή Εφαρμογή Λύσεων Βασισμένων στη Φύση (NBS) εντός και γύρω από τη βιομηχανική περιοχή της Λάρισας, με στόχο την ενίσχυση της βιοποικιλότητας, τη βελτίωση των μικροκλιματικών συνθηκών και τη διαχείριση των όμβριων υδάτων μέσω φυσικών διεργασιών.	Ενδιαφερόμενα Μέρη Σύνδεσμος Θεσσαλικών Επιχειρήσεων & Βιομηχανιών Επιμελητήριο Λάρισας Τεχνικό Επιμελητήριο Λάρισας	Περιοχή Παρέμβασης 2η Περιοχή Παρέμβασης – Βελτίωση Αστικών Υποδομών & Βιώσιμες Πρακτικές
Περίληψη Δράσης Η δράση εισάγει στοχευμένες παρεμβάσεις πράσινων υποδομών εντός της βιομηχανικής ζώνης της Λάρισας. Οι παρεμβάσεις αυτές αποσκοπούν στη βελτίωση της ποιότητας του αέρα, στη μείωση του φαινομένου της αστικής θερμικής νησίδας, στην ενίσχυση της κλιματικής ανθεκτικότητας και στη συνολική αναβάθμιση της ποιότητας ζωής εργαζομένων και πολιτών. Η δράση αξιοποιεί την προηγούμενη συμμετοχή της Λάρισας στο έργο CLEVER Cities (Horizon 2020), το οποίο προώθησε τις NBS μέσω συν-δημιουργίας, εμπλοκής ενδιαφερομένων και πιλοτικού σχεδιασμού. Οι μέθοδοι και τα συμπεράσματα, ιδίως από την εκπόνηση σχεδίου NBS για μεταβιομηχανικές περιοχές, θα ενσωματωθούν στον σχεδιασμό και την εφαρμογή της δράσης.	Κίνδυνοι Περιορισμένη διαθεσιμότητα χώρων στη βιομηχανική περιοχή. Κίνδυνος ανεπαρκούς συντήρησης με την πάροδο του χρόνου. Καθυστερήσεις λόγω αδειοδοτικών ή σχεδιαστικών διαδικασιών.	Εμπόδια Έλλειψη τεχνικής γνώσης σχετικά με σχεδιασμό NBS από τοπικούς φορείς. Περιορισμένη αρχική αποδοχή από τον ιδιωτικό τομέα.
Δείκτες Συνολική επιφάνεια (m ²) εγκατεστημένων πράσινων υποδομών. Αριθμός στοιχείων NBS (π.χ. δέντρα, τάφροι βιοκατακράτησης). Δείκτες βιοποικιλότητας ή μείωσης θερμοκρασίας.	Παραδοτέα – Αποτελέσματα Βελτιωμένη περιβαλλοντική επίδοση της βιομηχανικής ζώνης. Ενισχυμένες υπηρεσίες οικοσυστήματος και αυξημένη κλιματική ανθεκτικότητα. Αναβάθμιση της αισθητικής και των συνθηκών εργασίας.	
	Σύνδεση με Στρατηγικές Σχέδιο Δράσης για τη Βιώσιμη Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ) Στρατηγική Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (2021–2027)	Ετοιμότητα Δράσης Η ιδέα έχει λάβει θετική αποδοχή στις συνεδριάσεις της Τοπικής Ομάδας Δράσης. Έχουν γίνει προκαταρκτικοί εντοπισμοί πιλοτικών περιοχών, ενώ παράλληλα εξετάζονται βέλτιστες πρακτικές από άλλες πόλεις.

Προϋπολογισμός	Χρονοδιάγραμμα
200.000,00 €	Μάιος 2026 – Δεκέμβριος 2027
Χρηματοδότηση	Παρακολούθηση & Διακυβέρνηση
Ταμείο Ανάκαμψης & Ανθεκτικότητας – Ελλάδα 2.0	Ο Δήμος Λαρισαίων, μέσω των τεχνικών και περιβαλλοντικών υπηρεσιών του, θα συντονίσει την εφαρμογή.
Horizon Europe	Θα αναπτυχθεί σχέδιο παρακολούθησης για την καταγραφή περιβαλλοντικών και κοινωνικών επιπτώσεων.

ΤΙΤΛΟΣ ΔΡΑΣΗΣ: 2.4 Λύσεις Βασισμένες στη Φύση (NBS)								
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ: Εφαρμογή Λύσεων Βασισμένων στη Φύση (NBS) εντός και γύρω από τη βιομηχανική περιοχή της Λάρισας, με στόχο την ενίσχυση της βιοποικιλότητας, τη βελτίωση των μικροκλιματικών συνθηκών και τη διαχείριση των όμβριων υδάτων μέσω φυσικών διεργασιών.								
Δραστηριότητα	Υπεύθυνος Φορέας	Χρηματοδότηση & Πόροι	Σύνδεση με Στρατηγική	Ετοιμότητα	Λεπτομέρειες Υλοποίησης & Πιθανά Προβλήματα	Συνδεδεμένες Δράσεις Ολοκληρωμένου Σχεδίου Δράσης	Παραδοτέα	Χρονοδιάγραμμα
2.4.1 Σχεδιασμός και προγραμματισμός παρεμβάσεων NBS	Δήμος Λαρισαίων	Ταμείο Ανάκαμψης & Ανθεκτικότητας – Ελλάδα 2.0 Horizon Europe	Σχέδιο Δράσης για τη Βιώσιμη Ενέργεια και το Κλίμα (ΣΔΑΕΚ) Στρατηγική Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (2021–2027)	Αρχικός χαρτογραφικός σχεδιασμός σε εξέλιξη	Απαιτούνται τεχνικές μελέτες, προσαρμογή του σχεδιασμού στο βιομηχανικό περιβάλλον	-	Σχέδια σχεδιασμού NBS	Μάιος 2026 – Δεκέμβριος 2026
2.4.2 Υλοποίηση πιλοτικών έργων NBS	Δήμος Λαρισαίων	Ταμείο Ανάκαμψης & Ανθεκτικότητας – Ελλάδα 2.0 Horizon Europe	Σχέδιο Δράσης για τη Βιώσιμη Ενέργεια και το Κλίμα (ΣΔΑΕΚ) Στρατηγική Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (2021–2027)	Έτοιμο για υλοποίηση μετά το σχεδιασμό	Πιθανή αντίσταση από επιχειρήσεις σχετικά με τη χρήση χώρου	-	Εγκατεστημένα στοιχεία NBS	Ιανουάριος 2027 – Αύγουστος 2027
2.4.3 Δράσεις ενημέρωσης & ανάπτυξης ικανοτήτων για επιχειρήσεις και πολίτες	Δήμος Λαρισαίων	Ταμείο Ανάκαμψης & Ανθεκτικότητας – Ελλάδα 2.0 Horizon Europe	Σχέδιο Δράσης για τη Βιώσιμη Ενέργεια και το Κλίμα (ΣΔΑΕΚ) Στρατηγική Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (2021–2027)	Οι δράσεις ευαισθητοποίησης θα προγραμματιστούν μετά τη λειτουργία του συστήματος παρακολούθησης	Έλλειψη γνώσης για τα οφέλη των NBS	-	Ενημερωτικό υλικό, διοργάνωση εργαστηρίων	Σεπτέμβριος 2027 – Οκτώβριος 2027
2.4.4 Παρακολούθηση περιβαλλοντικού αντικτύπου & σχέδιο συντήρησης	Δήμος Λαρισαίων	Ταμείο Ανάκαμψης & Ανθεκτικότητας – Ελλάδα 2.0 Horizon Europe	Σχέδιο Δράσης για τη Βιώσιμη Ενέργεια και το Κλίμα (ΣΔΑΕΚ) Στρατηγική Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (2021–2027)	Μετά την υλοποίηση των πιλοτικών έργων	Ανάγκη για μακροχρόνια συντήρηση και φροντίδα	-	Εκθέσεις παρακολούθησης, σχέδιο συντήρησης	Νοέμβριος 2027 – Δεκέμβριος 2027

Δράση 3.1	Εργαστήρια & Προγράμματα Κατάρτισης	Φορέας Υλοποίησης Δήμος Λαρισαίων		
Σύντομη Περιγραφή Οργάνωση σειράς εργαστηρίων και προγραμμάτων κατάρτισης για επιχειρήσεις, εργαζομένους, φοιτητές και τοπικούς φορείς, με στόχο την ενίσχυση της ενημέρωσης και της ικανότητας υιοθέτησης πράσινων πρακτικών.	Ενδιαφερόμενα Μέρη Αναπτυξιακός Οργανισμός Δήμου Λαρισαίων – ΟΛΟΝ Α.Ε. Σύνδεσμος Θεσσαλικών Επιχειρήσεων & Βιομηχανιών Επιμελητήριο Λάρισας Τεχνικό Επιμελητήριο Λάρισας JOIST Innovation Park Δημοτικό Συμβούλιο Νεολαίας Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας	Περιοχή Παρέμβασης 3η Περιοχή Παρέμβασης – Εκπαίδευση & Ανάπτυξη Δεξιοτήτων	Στρατηγικός Στόχος SO4: Υλοποίηση εκστρατειών ενημέρωσης για την ενίσχυση των ικανοτήτων της τοπικής κοινωνίας και την προώθηση πράσινων πρακτικών.	Σύνδεση με Στρατηγικές Σχέδιο Δράσης για τη Βιώσιμη Ενέργεια και το Κλίμα (ΕΣΕΚ) Στρατηγική Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (ΣΒΑΑ 2021–2027) Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας (ΣΒΑΚ)
Περίληψη Δράσης Η δράση περιλαμβάνει τη διοργάνωση διαδραστικών εκπαιδευτικών συνεδριών, πρακτικών εργαστηρίων και ενημερωτικών σεμιναρίων με αντικείμενα όπως η ενεργειακή αποδοτικότητα, η κυκλική οικονομία, οι πράσινες τεχνολογίες και οι ψηφιακές δεξιότητες για τη Βιομηχανία 5.0. Τα προγράμματα θα προσαρμόζονται στις ανάγκες κάθε ομάδας-στόχου και θα υλοποιούνται σε συνεργασία με ακαδημαϊκά ιδρύματα και ΜΚΟ.		Κίνδυνοι Χαμηλά ποσοστά συμμετοχής. Αναντιστοιχία περιεχομένου κατάρτισης με τις πραγματικές τοπικές ανάγκες. Περιορισμένη δημοσιότητα των εκδηλώσεων.	Εμπόδια Έλλειψη κατάλληλων εκπαιδευτικών υποδομών σε ορισμένες περιοχές. Περιορισμένο ανθρώπινο δυναμικό για συχνή διεξαγωγή εργαστηρίων. Δυσκολία προσέγγισης μικρών και πολύ μικρών επιχειρήσεων.	Ετοιμότητα Δράσης Οι ενδιαφερόμενοι φορείς έχουν εκφράσει ισχυρό ενδιαφέρον. Τα εκπαιδευτικά θέματα συνδιαμορφώνονται με την ακαδημαϊκή και βιομηχανική κοινότητα.
Δείκτες Αριθμός εκπαιδευτικών συνεδριών. Αριθμός και προφίλ συμμετεχόντων. Ποσοστό ικανοποίησης συμμετεχόντων. Αριθμός επόμενων δράσεων ή πιλοτικών πρωτοβουλιών που προκύπτουν.		Παραδοτέα – Αποτελέσματα Βελτιωμένη ενημέρωση και τεχνική γνώση για θέματα πράσινης μετάβασης. Ενισχυμένες ικανότητες στις ΜΜΕ και στη δημόσια διοίκηση. Ισχυρότερη ενεργή συμμετοχή της κοινότητας.		
Προϋπολογισμός 50.000,00 €		Χρονοδιάγραμμα (Timescale) Ιανουάριος 2026 – Δεκέμβριος 2027		
Χρηματοδότηση Δημοτικός Προϋπολογισμός		Παρακολούθηση & Διακυβέρνηση Ο Δήμος Λαρισαίων, μέσω του τμήματος εκπαίδευσης και ανάπτυξης, θα αναλάβει τον συντονισμό. Θα χρησιμοποιηθούν φόρμες αξιολόγησης, εργαλεία ανατροφοδότησης και δείκτες αποτίμησης μαθησιακού αποτελέσματος για την παρακολούθηση της προόδου.		

ΤΙΤΛΟΣ ΔΡΑΣΗΣ: 3.1 Εργαστήρια & Προγράμματα Κατάρτισης								
ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ:								
Δραστηριότητα	Υπεύθυνος Φορέας	Χρηματοδότηση & Πόροι	Σύνδεση με Στρατηγική	Ετοιμότητα	Λεπτομέρειες Υλοποίησης & Πιθανά Προβλήματα	Συνδεδεμένες Δράσεις Ολοκληρωμένου Σχεδίου Δράσης	Παραδοτέα	Χρονοδιάγραμμα
3.1.1 Οργάνωση Εργαστηρίων & Προγραμμάτων Κατάρτισης	Δήμος Λαρισαίων	Δημοτικός Προϋπολογισμός	Σχέδιο Δράσης για τη Βιώσιμη Ενέργεια και το Κλίμα (ΣΔΑΕΚ) Στρατηγική Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (2021–2027) Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας (ΣΒΑΚ)	Μεσαία – Δεν έχει προγραμματιστεί ακόμη	Απαιτείται στοχευμένη επικοινωνία για υψηλή συμμετοχή. Πρόκληση η ενεργοποίηση ΜΜΕ και πολιτών.		Αριθμός εργαστηρίων, Αριθμός & προφίλ συμμετεχόντων	Ιανουάριος 2026 – Οκτώβριος 2027
3.1.2 Αξιολόγηση & Συλλογή Ανατροφοδότησης	Δήμος Λαρισαίων	Δημοτικός Προϋπολογισμός	Σχέδιο Δράσης για τη Βιώσιμη Ενέργεια και το Κλίμα (ΣΔΑΕΚ) Στρατηγική Βιώσιμης Αστικής Ανάπτυξης (2021–2027) Σχέδιο Βιώσιμης Αστικής Κινητικότητας (ΣΒΑΚ)	Χαμηλή – Μετά την οργάνωση των εργαστηρίων	Ανάγκη για συστηματική συλλογή και ανάλυση ανατροφοδότησης ώστε να βελτιωθούν οι επόμενες δράσεις	-	Εκθέσεις αξιολόγησης, Ποσοστό ικανοποίησης συμμετεχόντων, Προτάσεις βελτίωσης	Νοέμβριος 2027 – Δεκέμβριος 2027

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: Πλαίσιο Υλοποίησης

Η επιτυχής υλοποίηση του Ολοκληρωμένου Σχεδίου Δράσης του Δήμου Λαρισαίων απαιτεί ένα σαφές και συνεκτικό πλαίσιο εφαρμογής, το οποίο μετατρέπει το στρατηγικό όραμα σε συγκεκριμένα και μετρήσιμα αποτελέσματα. Η ενότητα αυτή παρουσιάζει τους μηχανισμούς και τις δομές που θα καθοδηγήσουν την εκτέλεση των δράσεων του Ολοκληρωμένου Σχεδίου Δράσης, διασφαλίζοντας την ευθυγράμμιση με τους στόχους βιωσιμότητας της πόλης και τους ευρύτερους σκοπούς του δικτύου In4Green.

Αναλύει τους ρόλους και τις ευθύνες των βασικών εμπλεκόμενων φορέων, συμπεριλαμβανομένων δημοτικών υπηρεσιών, τοπικών επιχειρήσεων, ακαδημαϊκών ιδρυμάτων και της κοινωνίας των πολιτών, και περιγράφει τις δομές διακυβέρνησης που θα υποστηρίξουν τον συντονισμό και τη λήψη αποφάσεων. Η ενότητα επίσης παρουσιάζει τα χρηματοδοτικά εργαλεία και τις πηγές χρηματοδότησης, σε περιφερειακό, εθνικό και ευρωπαϊκό επίπεδο, που θα αξιοποιηθούν για την υποστήριξη της υλοποίησης.

Παράλληλα, στο πλαίσιο αυτό περιλαμβάνεται ένα σύστημα παρακολούθησης και αξιολόγησης για την παρακολούθηση της προόδου, τη μέτρηση του αντίκτυπου και την προσαρμοστική αναθεώρηση των πολιτικών με βάση την ανατροφοδότηση και τις εξελισσόμενες τοπικές ανάγκες. Μέσα από αυτή τη δομημένη προσέγγιση, ο Δήμος Λαρισαίων επιδιώκει να διασφαλίσει τη μακροπρόθεσμη αποτελεσματικότητα, τη διαφάνεια και τη δυνατότητα επέκτασης των πρωτοβουλιών της πράσινης μετάβασης, ενισχύοντας παράλληλα τη συμμετοχικότητα και τη διατομεακή συνεργασία.

Διακυβέρνηση

Η αποτελεσματική διακυβέρνηση αποτελεί θεμέλιο για την επιτυχή υλοποίηση του Ολοκληρωμένου Σχεδίου Δράσης του Δήμου Λαρισαίων. Ο Δήμος Λαρισαίων θα λειτουργεί ως ο κύριος συντονιστικός φορέας, υπεύθυνος για την εξασφάλιση στρατηγικής ευθυγράμμισης, συνοχής πολιτικών και διατομεακής συνεργασίας καθ' όλη τη διάρκεια εφαρμογής του σχεδίου. Η αρχιτεκτονική διακυβέρνησης σχεδιάζεται ώστε να είναι συμμετοχική, διαφανής και ευέλικτη, επιτρέποντας την ενεργή εμπλοκή και την κοινή ιδιοκτησία μεταξύ των βασικών τοπικών φορέων.

Για την υποστήριξη της υλοποίησης, θα υιοθετηθεί ένα πολυεπίπεδο και πολυμετοχικό μοντέλο διακυβέρνησης, το οποίο φέρνει μαζί δημόσιους, ιδιωτικούς, ακαδημαϊκούς και κοινωνικούς

φορείς που εμπλέκονται άμεσα ή έμμεσα στην πράσινη μετάβαση της Λάρισας. Ο βασικός πυρήνας της διακυβέρνησης θα περιλαμβάνει τις εξής οντότητες:

Δήμος Λαρισαίων: Λειτουργεί ως ο κύριος συντονιστής, υπεύθυνος για την εποπτεία της υλοποίησης, την κινητοποίηση πόρων, την ευθυγράμμιση πολιτικών και τη διαχείριση της συμμετοχής φορέων. Ο Δήμος διασφαλίζει επίσης την ενσωμάτωση του Ολοκληρωμένου Σχεδίου Δράσης με ευρύτερες αστικές, περιφερειακές και ευρωπαϊκές στρατηγικές (SECAP, SUMP, RIS3 κ.ά.).

Δημοτικό Συμβούλιο Νεολαίας: Καθώς η Λάρισα κατέχει τον τίτλο της Εθνικής Πρωτεύουσας Νεολαίας 2025, το Δημοτικό Συμβούλιο Νεολαίας διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στην ενσωμάτωση της φωνής των νέων στη λήψη αποφάσεων. Με την εμπειρία του στη διοργάνωση συμμετοχικών δράσεων και καμπανιών ενεργού πολιτότητας, συμβάλλει στη διαμόρφωση συμπεριληπτικών δράσεων για το κλίμα, ενισχύει τη μεθοδολογία της Τετραπλής Έλικας (Quadruple Helix) και καλλιεργεί διαγενεακή συμμετοχή και ιδιοκτησία της πράσινης μετάβασης.

Αναπτυξιακός Οργανισμός Δήμου Λαρισαίων – ΟΛΟΝ Α.Ε.: Υποστηρίζει την επιχειρησιακή υλοποίηση βασικών δράσεων, ειδικά σε τομείς που απαιτούν τεχνική υποστήριξη, διαδικασίες προμηθειών και εκτέλεση έργων. Παράλληλα ενισχύει τη συνεργασία με επιχειρήσεις και την ανάπτυξη καινοτόμων συνεργασιών.

Σύνδεσμος Θεσσαλικών Επιχειρήσεων & Βιομηχανιών (ΣΘΕΒ): Εκπροσωπεί τα συμφέροντα των βιομηχανικών φορέων και διασφαλίζει ότι οι ανάγκες και δυνατότητες του ιδιωτικού τομέα λαμβάνονται υπόψη στον σχεδιασμό και την υλοποίηση των δράσεων. Ο σύνδεσμος επίσης ενισχύει την υιοθέτηση πράσινων πρακτικών στις βιομηχανικές λειτουργίες.

Επιμελητήριο Λάρισας: Παρέχει τεχνική υποστήριξη και καθοδήγηση για την εμπλοκή επιχειρήσεων, ιδίως ΜΜΕ. Επίσης θα συμβάλλει στην προώθηση ενημερωτικών καμπανιών, στον συντονισμό συμμετοχής σε εκπαιδεύσεις, σε Net Metering και σε πρωτοβουλίες της Τοπικής Πράσινης Συμφωνίας.

Τεχνικό Επιμελητήριο Λάρισας: Παρέχει τεχνική και μηχανική τεχνογνωσία, ειδικά για δράσεις που αφορούν βελτίωση υποδομών, ενεργειακά συστήματα και λύσεις βασισμένες στη φύση (NBS). Μπορεί επίσης να υποστηρίξει τεχνικές αξιολογήσεις και ελέγχους σκοπιμότητας.

JOIST Innovation Park: Λειτουργεί ως κόμβος: έρευνας, καινοτομίας και επιχειρηματικότητας. Υποστηρίζει προγράμματα κατάρτισης, πιλοτικές δράσεις και δραστηριότητες δοκιμών του

Ολοκληρωμένου Σχεδίου Δράσης, ενώ παράλληλα συνδέει το τοπικό οικοσύστημα καινοτομίας με τους στόχους της πράσινης και ψηφιακής μετάβασης.

Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας: Προσφέρει ακαδημαϊκή τεχνογνωσία, ερευνητική υποστήριξη και συμβολή στην ανάπτυξη δεξιοτήτων. Το Πανεπιστήμιο παίζει σημαντικό ρόλο στη διαμόρφωση εκπαιδευτικού περιεχομένου, στην εκπόνηση αξιολογήσεων και στην παρακολούθηση των περιβαλλοντικών και κοινωνικών επιπτώσεων των δράσεων.

Το πλαίσιο διακυβέρνησης θα υποστηρίζεται από ένα δομημένο πρόγραμμα συναντήσεων, το οποίο θα περιλαμβάνει τακτικές συντονιστικές συναντήσεις, θεματικές ομάδες εργασίας και ετήσια αξιολόγηση προόδου. Η πολυεπίπεδη και διατομεακή αυτή προσέγγιση διασφαλίζει ότι η διακυβέρνηση είναι όχι μόνο αποτελεσματική, αλλά και αντιπροσωπευτική των ευρύτερων κοινοτικών προτεραιοτήτων και του αναπτυξιακού οράματος της Λάρισας.

Εικόνα 3: Δομή Διακυβέρνησης

Εμπλοκή των Ενδιαφερομένων Μερών

Η εμπλοκή των ενδιαφερομένων μερών αποτελεί βασικό πυλώνα της προσέγγισης του Δήμου Λαρισαίων για την υλοποίηση του Ολοκληρωμένου Σχεδίου Δράσης για ένα πιο πράσινο και βιώσιμο βιομηχανικό οικοσύστημα. Βασιζόμενη στις συμμετοχικές διαδικασίες που ξεκίνησαν κατά

τη φάση σχεδιασμού, η πόλη θα συνεχίσει να εμπλέκει ενεργά τους τοπικούς φορείς σε όλα τα στάδια της εφαρμογής, διασφαλίζοντας ότι οι παρεμβάσεις ανταποκρίνονται στις τοπικές ανάγκες και έχουν την υποστήριξη της κοινότητας.

Η Τοπική Ομάδα Δράσης αποτελούμενη από βασικούς θεσμικούς, ακαδημαϊκούς, βιομηχανικούς και κοινωνικούς φορείς, θα παραμείνει η κεντρική πλατφόρμα διαλόγου με τους ενδιαφερόμενους. Θα οργανώνονται τακτικές συναντήσεις, εργαστήρια και θεματικές συνεδρίες εργασίας για τη διατήρηση της δυναμικής, τη συλλογή ανατροφοδότησης και την συν-δημιουργία λύσεων καθώς οι δράσεις του Ολοκληρωμένου Σχεδίου Δράσης εξελίσσονται.

Οι βασικοί ενδιαφερόμενοι φορείς, όπως αναφέρθηκαν και προηγουμένως, που συμμετέχουν σε όλη τη διαδικασία περιλαμβάνουν:

- Αναπτυξιακό Οργανισμό Δήμου Λαρισαίων – OLON A.E., υποστηρίζοντας τον συντονισμό και τη δικτύωση.
- Σύνδεσμο Θεσσαλικών Επιχειρήσεων & Βιομηχανιών (ΣΘΕΒ), εκπροσωπώντας τα βιομηχανικά συμφέροντα και διασφαλίζοντας την ευθυγράμμιση με τις ανάγκες των επιχειρήσεων.
- Επιμελητήριο Λάρισας, παρέχοντας γνώσεις για την εμπλοκή των ΜΜΕ και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας.
- Τεχνικό Επιμελητήριο Λάρισας, συμβάλλοντας με τεχνική τεχνογνωσία για δράσεις υποδομών και ενέργειας.
- Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας, παρέχοντας ερευνητική υποστήριξη και διευκολύνοντας δράσεις κατάρτισης και ανάπτυξης δεξιοτήτων.
- JOIST Innovation Park, προσφέροντας υποδομές καινοτομίας και υποστήριξη για πιλοτικά έργα.
- Δημοτικό Συμβούλιο Νεολαίας, εκπροσωπώντας τη φωνή των νέων και της κοινωνίας των πολιτών. Η συνεχής του εμπλοκή συμβάλλει στη διατήρηση της συμμετοχικότητας και στην ενσωμάτωση των νεανικών προοπτικών στο Ολοκληρωμένο Σχέδιο Δράσης.
- Δημοτικές Υπηρεσίες, διασφαλίζοντας την ενσωμάτωση πολιτικών, την κανονιστική εποπτεία και την κινητοποίηση δημόσιων πόρων.

Η στρατηγική εμπλοκής των ενδιαφερομένων μερών έχει σχεδιαστεί ώστε να είναι δυναμική και συμπεριληπτική, προσαρμοζόμενη σε νέες προκλήσεις και ευκαιρίες. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί:

- Στη διατήρηση της διαφάνειας στη λήψη αποφάσεων και στην κατανομή πόρων

- Στην προώθηση της ανταλλαγής γνώσης μεταξύ δημόσιου τομέα, ακαδημαϊκών φορέων και επιχειρήσεων
- Στην ενθάρρυνση συνεχών κύκλων ανατροφοδότησης μέσω ερευνών, εντύπων αξιολόγησης και διαδραστικών εκδηλώσεων όπως τα εργαστήρια τύπου World Café, εμπνευσμένα από τη διαδικασία του Testing Action
- Στην ενίσχυση της συλλογικής ευθύνης μεταξύ όλων των εμπλεκόμενων στην πράσινη μετάβαση.

Μέσα από αυτό το δομημένο και συμμετοχικό πλαίσιο εμπλοκής, ο Δήμος Λαρισαίων εξασφαλίζει ότι το Ολοκληρωμένο Σχέδιο Δράσης είναι όχι μόνο τεχνικά άρτιο, αλλά και κοινωνικά αποδεκτό και συλλογικά υλοποιήσιμο.

Συνολικό Κόστος και Χρηματοδοτική Στρατηγική

Η επιτυχής υλοποίηση του Ολοκληρωμένου Σχεδίου Δράσης του Δήμου Λαρισαίων βασίζεται σε μια ρεαλιστική και διαφοροποιημένη χρηματοδοτική στρατηγική. Το σχέδιο συνδυάζει περιφερειακές, εθνικές και ευρωπαϊκές πηγές χρηματοδότησης, διασφαλίζοντας οικονομική βιωσιμότητα και ευθυγράμμιση με τις στρατηγικές αναπτυξιακές προτεραιότητες.

Το συνολικό εκτιμώμενο κόστος των δράσεων που περιλαμβάνονται σήμερα στο Ολοκληρωμένο Σχέδιο Δράσης ανέρχεται σε 460.000 €, κατανεμημένο σε επτά βασικές παρεμβάσεις που καλύπτουν την επικοινωνία, τις υποδομές, την παρακολούθηση, την κατάρτιση και την πιστοποίηση. Ο ακόλουθος πίνακας παρουσιάζει τον ενδεικτικό προϋπολογισμό ανά δράση:

Πίνακας 5: Χρηματοοικονομικός Σχεδιασμός Δράσεων Υλοποίησης του In4Green.

Δράση	Εκτιμώμενος Προϋπολογισμός	Πηγές Χρηματοδότησης
1.1 Γραφείο Συνεργασίας με τις Επιχειρήσεις	100.000,00 €	Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Θεσσαλίας 2021–2027
2.1 Βελτιστοποίηση Διαδρομών Μεταφορών	80.000,00 €	Δημοτικός Προϋπολογισμός
2.2 Σχέδιο Μείωσης Δημοτικών Εκπομπών	30.000,00 €	Δημοτικός Προϋπολογισμός
2.3 Πιστοποίηση Τοπικών Πράσινων Συμφωνιών	-	-

2.4 Λύσεις Βασισμένες στη Φύση	200.000,00 €	Ταμείο Ανάκαμψης & Ανθεκτικότητας, Ελλάδα 2.0 Horizon Europe
3.1 Εργαστήρια & Προγράμματα Κατάρτισης	50.000,00 €	Δημοτικός Προϋπολογισμός

Για να διασφαλιστεί η επιτυχής υλοποίηση των προτεινόμενων δράσεων στο Ολοκληρωμένο Σχέδιο Δράσης της Λάρισας στο πλαίσιο του In4Green, θα αξιοποιηθεί ένας συνδυασμός δημόσιων, περιφερειακών, εθνικών και ευρωπαϊκών χρηματοδοτικών πόρων. Η χρηματοδοτική στρατηγική εστιάζει στην αντιστοίχιση κάθε δράσης με τον πιο κατάλληλο χρηματοδοτικό μηχανισμό, βάσει επιλεξιμότητας, θεματικών προτεραιοτήτων και ετοιμότητας υλοποίησης.

1. Περιφερειακό Επιχειρησιακό Πρόγραμμα Θεσσαλίας 2021–2027 (ΠΕΠ):

Ως μέρος της Πολιτικής Συνοχής της ΕΕ, το ΠΕΠ Θεσσαλίας υποστηρίζει περιφερειακές αναπτυξιακές προτεραιότητες όπως η καινοτομία, η ενεργειακή αποδοτικότητα και η ενίσχυση των επιχειρήσεων. Δράσεις όπως το Γραφείο Συνεργασίας με τις Επιχειρήσεις και η Βελτιστοποίηση Διαδρομών Μεταφορών ευθυγραμμίζονται πλήρως με τους στρατηγικούς στόχους του προγράμματος και θα χρηματοδοτηθούν μέσω αυτού του μηχανισμού.

2. Δημοτικός Προϋπολογισμός:

Ο Δήμος Λαρισαίων θα διαθέσει ίδιους πόρους για την υποστήριξη βασικών δράσεων όπως τα Εργαστήρια & Προγράμματα Κατάρτισης, δραστηριότητες εμπλοκής ενδιαφερομένων και μέρος του κόστους πιλοτικών έργων, όπως η Βελτιστοποίηση Διαδρομών και το Σχέδιο Μείωσης Δημοτικών Εκπομπών. Οι τοπικές αυτές χρηματοδοτήσεις αποδεικνύουν τη δέσμευση της πόλης στην πράσινη μετάβαση και λειτουργούν ως μοχλός για την προσέλκυση συμπληρωματικών πόρων από εθνικά και ευρωπαϊκά προγράμματα.

3. Horizon Europe:

Ως το ευρωπαϊκό πρόγραμμα-πλαίσιο για την έρευνα και καινοτομία, το Horizon Europe προσφέρει ευκαιρίες για έξυπνα, πράσινα και ψηφιακά έργα. Η Λάρισα σκοπεύει να αξιοποιήσει το πρόγραμμα για τα τεχνολογικά σκέλη των παρεμβάσεων για τις Λύσεις Βασισμένες στη Φύση και για τον σχεδιασμό έξυπνων, επαναλαμβανόμενων λύσεων στους τομείς ενέργειας, κινητικότητας και κυκλικής οικονομίας.

4. Ταμείο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας – “Ελλάδα 2.0”:

Για δράσεις υψηλής κεφαλαιακής έντασης, όπως οι Λύσεις Βασισμένες στη Φύση, το Εθνικό Σχέδιο Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας προσφέρει δυνατότητες χρηματοδότησης που στοχεύουν στην προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή, στις πράσινες αστικές υποδομές και στη βιομηχανική μετάβαση. Ο Δήμος σκοπεύει να εντάξει σχετικές δράσεις του Ολοκληρωμένου Σχεδίου Δράσης σε μελλοντικές προσκλήσεις του Ταμείου Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας.

5. Intelligent Cities Challenge (ICC) και άλλες Πλατφόρμες Τεχνικής Βοήθειας της ΕΕ:

Τεχνική υποστήριξη και περιορισμένοι πόροι εκκίνησης από την πρωτοβουλία ICC και συναφείς ευρωπαϊκές πλατφόρμες θα αξιοποιηθούν για την ανάπτυξη του Σχήματος Πιστοποίησης της Τοπικής Πράσινης Συμφωνίας, την εμπλοκή ενδιαφερομένων μερών και τις πιλοτικές δοκιμές.

Με την αξιοποίηση αυτού του πολυεπίπεδου χρηματοδοτικού οικοσυστήματος, ο Δήμος Λαρισαίων επιδιώκει να μειώσει τους κινδύνους υλοποίησης, να ενθαρρύνει την καινοτομία και να διασφαλίσει τη συνέχεια και την κλιμάκωση των δράσεων. Η πόλη θα διερευνήσει επιπλέον συνέργειες μεταξύ διαφορετικών πηγών χρηματοδότησης, ώστε να επιτύχει ολοκληρωμένες και επεκτάσιμες λύσεις για την πράσινη μετάβαση.

Χρονοδιάγραμμα

Η επιτυχής υλοποίηση του Ολοκληρωμένου Σχεδίου Δράσης της Λάρισας απαιτεί προσεκτικό συντονισμό και προγραμματισμό όλων των προτεινόμενων δράσεων στους καθορισμένους Τομείς Παρέμβασης. Το χρονοδιάγραμμα εξασφαλίζει ότι κάθε δράση ευθυγραμμίζεται με τις διαθέσιμες χρηματοδοτικές ευκαιρίες, με τους κύκλους εμπλοκής ενδιαφερομένων, με τις τεχνικές ανάγκες προετοιμασίας και με τα ορόσημα παρακολούθησης και αξιολόγησης.

Για να δοθεί μια σαφή εικόνα της αλληλουχίας και των αλληλεξαρτήσεων μεταξύ των δράσεων, παρουσιάζεται παρακάτω ένα διάγραμμα Gantt. Αυτό το οπτικό χρονοδιάγραμμα απεικονίζει τη διάρκεια κάθε δράσης και υπο-δραστηριότητας, τα αναμενόμενα σημεία έναρξης και ολοκλήρωσης και τον υπεύθυνο φορέα υλοποίησης.

Ο χρονικός ορίζοντας σχεδιασμού εκτείνεται έως το τέλος του 2030, αντανakλώντας τόσο βραχυπρόθεσμες προτεραιότητες όσο και μεσοπρόθεσμους στόχους. Ορισμένες δράσεις, όπως αυτές που αφορούν την εμπλοκή ενδιαφερομένων μερών και τη θεσμική υποδομή (π.χ. το Γραφείο Συνεργασίας με τις Επιχειρήσεις), ξεκινούν νωρίτερα ώστε να δημιουργήσουν τα θεμέλια

υποστήριξης. Άλλες, όπως οι αναβαθμίσεις υποδομών και οι περιβαλλοντικές παρεμβάσεις (π.χ. Λύσεις Βασισμένες στη Φύση, Σχέδιο Μείωσης Δημοτικών Εκπομπών), εκτείνονται σε πολλά έτη για να καλύψουν τις απαιτήσεις αδειοδότησης, προμηθειών και αξιολόγησης.

Το χρονοδιάγραμμα αυτό θα λειτουργεί ως ευέλικτο εργαλείο διαχείρισης έργου, επιτρέποντας στον Δήμο Λαρισαίων και στους συνεργάτες του να παρακολουθούν την πρόοδο, να συντονίζουν τις προσπάθειες και να προσαρμόζουν τα πλάνα υλοποίησης ανάλογα με τις ανάγκες ή νέες ευκαιρίες. Οι τακτικές κριτικές θα διασφαλίζουν ότι όλες οι δράσεις παραμένουν ευθυγραμμισμένες με τους στρατηγικούς στόχους και τους διαθέσιμους πόρους.

Το ακόλουθο διάγραμμα Gantt παρουσιάζει το ενδεικτικό πρόγραμμα υλοποίησης όλων των προτεινόμενων δράσεων.

ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ- ΔΗΜΟΣ ΛΑΡΙΣΑΙΩΝ			Έναρξη : 2/1/2025	Λήξη: 31/12/2027																																					
Δράση	Τίτλος Δράσης	Επικεφαλής φορέας	Έναρξη	Λήξη	02/2025	03/2025	04/2025	05/2025	06/2025	07/2025	08/2025	09/2025	10/2025	11/2025	12/2025	01/2026	02/2026	03/2026	04/2026	05/2026	06/2026	07/2026	08/2026	09/2026	10/2026	11/2026	12/2026	01/2027	02/2027	03/2027	04/2027	05/2027	06/2027	07/2027	08/2027	09/2027	10/2027	11/2027	12/2027		
ΔΡΑΣΗ 1.1 Γραφείο Συνεργασίας με τις Επιχειρήσεις																																									
1.1.1	Λειτουργία φυσικού και ψηφιακού γραφείου	Δήμος Λαρισαίων	1/3/2026	31/3/2026																																					
1.1.2	Επικοινωνία & προσέγγιση ενδιαφερόμενων μερών	Δήμος Λαρισαίων	1/4/2026	30/4/2026																																					
1.1.3	Εκδηλώσεις και συνεχής διάλογος	Δήμος Λαρισαίων	1/6/2026	31/8/2027																																					
1.1.4	Παρακολούθηση & βελτίωση	Δήμος Λαρισαίων	1/9/2027	31/12/2027																																					
ΔΡΑΣΗ 2.1 Βελτιστοποίηση Διαδρομών Μεταφορών																																									
2.1.1	Διαβούλευση με φορείς & συλλογή δεδομένων	Δήμος Λαρισαίων	1/5/2026	31/7/2026																																					
2.1.2	Ανάλυση υφιστάμενων προτύπων μεταφορών & σημείων συμφόρησης	Δήμος Λαρισαίων	1/8/2026	30/9/2026																																					
2.1.3	Πρόταση βελτιστοποιημένων διαδρομών & λύσεων βιώσιμης κινητικότητας	Δήμος Λαρισαίων	1/10/2026	30/11/2026																																					
2.1.4	Μελέτη σκοπιμότητας & ανάλυση κόστους-οφέλους	Δήμος Λαρισαίων	1/12/2026	28/2/2027																																					
2.1.5	Ανάπτυξη οδικού χάρτη υλοποίησης & σχεδιασμός πιλοτικής δράσης	Δήμος Λαρισαίων	1/3/2027	31/12/2027																																					
ΔΡΑΣΗ 2.2 Δημοτικό Σχέδιο Μείωσης Εκπομπών (ΔηΣΜΕ)																																									
2.2.1	Ανάθεση μελέτης & συλλογή δεδομένων	Δήμος Λαρισαίων	1/4/2025	31/5/2025																																					
2.2.2	Διαβούλευση με την Περιφερειακή Διεύθυνση Περιβάλλοντος	Δήμος Λαρισαίων	1/6/2025	31/7/2025																																					
2.2.3	Έγκριση του Σχεδίου από την Επιτροπή Ποιότητας Ζωής	Δήμος Λαρισαίων	1/8/2025	31/8/2025																																					
2.2.4	Εξωτερική επαλήθευση & πιστοποίηση	Δήμος Λαρισαίων	1/9/2025	31/12/2025																																					
ΔΡΑΣΗ 2.3 Πιστοποίηση Τοπικών Πράσινων Συμφωνιών																																									
2.3.1	Συν-διαμόρφωση πλαισίου και κριτηρίων πιστοποίησης	Δήμος Λαρισαίων	1/2/2025	31/3/2025																																					
2.3.2	Εμπλοκή ενδιαφερομένων μερών & προώθηση οφελών	Δήμος Λαρισαίων	1/3/2025	31/12/2026																																					
2.3.3	Οριστικοποίηση & έναρξη του Προγράμματος Πιστοποίησης Τοπικής Πρασινής Συμφωνίας	Δήμος Λαρισαίων	1/3/2025	31/12/2026																																					
2.3.4	Παρακολούθηση & βελτίωση του συστήματος πιστοποίησης	Δήμος Λαρισαίων	1/11/2026	31/12/2026																																					
ΔΡΑΣΗ 2.4 Λύσεις Βασισμένες στη Φύση (NBS)																																									
2.4.1	Σχεδιασμός και προγραμματισμός παρεμβάσεων NBS	Δήμος Λαρισαίων	1/5/2026	31/12/2026																																					
2.4.2	Υλοποίηση πιλοτικών έργων NBS	Δήμος Λαρισαίων	1/1/2027	31/8/2027																																					
2.4.3	Δράσεις ενημέρωσης & ανάπτυξης ικανοτήτων για επιχειρήσεις και πολίτες	Δήμος Λαρισαίων	1/9/2027	31/10/2027																																					
2.4.4	Παρακολούθηση περιβαλλοντικού αντικτύπου & σχέδιο συντήρησης	Δήμος Λαρισαίων	1/11/2027	31/12/2027																																					
ΔΡΑΣΗ 3.1 Εργαστήρια & Προγράμματα Κατάρτισης																																									
3.1.1	Οργάνωση Εργαστηρίων & Προγραμμάτων Κατάρτισης	Δήμος Λαρισαίων	1/1/2026	31/10/2027																																					
3.1.2	Αξιολόγηση & Συλλογή Ανατροφοδότησης	Δήμος Λαρισαίων	1/11/2027	31/12/2027																																					

Αξιολόγηση Κινδύνων

Η υλοποίηση του Ολοκληρωμένου Σχεδίου Δράσης της Λάρισας περιλαμβάνει ένα ευρύ φάσμα ενδιαφερομένων μερών, χρηματοδοτικών εργαλείων και θεματικών περιοχών, από επενδύσεις σε υποδομές και ψηφιακά συστήματα παρακολούθησης, μέχρι εκστρατείες ευαισθητοποίησης και ενίσχυση της θεσμικής ικανότητας. Δεδομένης της πολυπλοκότητας και του μακροπρόθεσμου χαρακτήρα του σχεδίου, η διεξοδική αξιολόγηση κινδύνων είναι απαραίτητη για την πρόβλεψη και διαχείριση πιθανών προκλήσεων.

Η ενότητα αυτή παρουσιάζει τους βασικούς διοικητικούς, χρηματοοικονομικούς, επιχειρησιακούς και εξωτερικούς κινδύνους που θα μπορούσαν να επηρεάσουν την υλοποίηση των προτεινόμενων δράσεων. Για κάθε κίνδυνο έχει εκτιμηθεί η πιθανότητα εμφάνισης, ο αντίκτυπος στην υλοποίηση, καθώς και τα αντίστοιχα μέτρα πρόληψης και μετριασμού.

Με την προληπτική αναγνώριση αυτών των κινδύνων, ο Δήμος Λαρισαίων επιδιώκει να ενισχύσει την ετοιμότητα, να μειώσει καθυστερήσεις υλοποίησης, να διασφαλίσει την ποιότητα των αποτελεσμάτων και να διατηρήσει τη βιωσιμότητα των επιτευγμάτων του Ολοκληρωμένου Σχεδίου Δράσης. Ο συνδυασμός θεσμικού συντονισμού, τεχνικής ετοιμότητας, χρηματοδοτικού σχεδιασμού και συμμετοχής των ενδιαφερομένων μερών αποτελεί τη βάση μιας ισχυρής στρατηγικής διαχείρισης κινδύνων.

Ο παρακάτω πίνακας συνοψίζει τους βασικούς κινδύνους που σχετίζονται με το Ολοκληρωμένο Σχέδιο Δράσης και παρουσιάζει τις κατάλληλες στρατηγικές αντιμετώπισης:

Πίνακας 6: Πίνακας Ανάλυσης Κινδύνων

Κατηγορία Κινδύνου	Περιγραφή Κινδύνων	Πιθανότητα (υψηλή, μεσαία, χαμηλή)	Αντίκτυπος (υψηλός, μέτριος, χαμηλός)	Πρόληψη	Μετριασμός
Διοικητικοί Κίνδυνοι	1. Καθυστερήσεις στον εσωτερικό συντονισμό και στην έγκριση αποφάσεων σχετικών με το έργο μεταξύ των υπηρεσιών.	Μεσαία	Υψηλός	Δημιουργία σαφών δομών διακυβέρνησης και καναλιών επικοινωνίας από την αρχή.	Ανάθεση υπευθύνων έργου και καθιέρωση τακτικών μηχανισμών παρακολούθησης προόδου.
	2. Αλλαγή πολιτικής ηγεσίας ή μετατόπιση δημοτικών προτεραιοτήτων.	Μεσαία	Υψηλός	Ενσωμάτωση των δράσεων του Ολοκληρωμένου Σχεδίου Δράσης σε ευρύτερα στρατηγικά δημοτικά σχέδια	Εξασφάλιση διακομματικής συναίνεσης και θεσμικής συνέχειας.
	3. Περιορισμένη ικανότητα του δημοτικού προσωπικού να επιβλέψει τεχνικές ή καινοτόμες δράσεις (π.χ. εργαλεία παρακολούθησης ΕΣΕΚ).	Υψηλή	Μέτριος	Παροχή κατάρτισης και ανάθεση ρόλων βάσει ειδίκευσης.	Ανάθεση εξωτερικών ειδικών για εξειδικευμένα καθήκοντα.

Κατηγορία Κινδύνου	Περιγραφή Κινδύνων	Πιθανότητα (υψηλή, μεσαία, χαμηλή)	Αντίκτυπος (υψηλός, μέτριος, χαμηλός)	Πρόληψη	Μετριασμός
Χρηματοοικονομικοί Κίνδυνοι	1. Καθυστερήσεις στην εκταμίευση χρηματοδότησης από ευρωπαϊκά ή εθνικά προγράμματα (π.χ. ΠΕΠ, LIFE).	Μεσαία	Υψηλός	Έγκαιρη προετοιμασία αιτήσεων και στενή συνεργασία με τις διαχειριστικές αρχές.	Προγραμματισμός περιθωρίων χρόνου - σταδιακή υλοποίηση με βάση τις ταμειακές ροές.
	2. Υποεκτίμηση του κόστους για παρεμβάσεις υψηλής υποδομικής έντασης.	Μεσαία	Υψηλός	Διενέργεια μελετών σκοπιμότητας και τεχνικών μελετών στη φάση σχεδιασμού.	Πρόβλεψη πρόσθετων κονδυλίων - προτεραιοποίηση κλιμακούμενων ή αρθρωτών λύσεων.
	3. Μείωση δημοτικών πόρων λόγω μακροοικονομικών πιέσεων.	Χαμηλή	Μέτριος	Διεύρυνση χρηματοδοτικών πηγών (π.χ. Horizon Europe).	Εξερεύνηση συνεργασιών δημόσιου-ιδιωτικού τομέα και μοντέλων συγχρηματοδότησης.
Λειτουργικοί Κίνδυνοι	1. Αντίσταση από επιχειρήσεις στην αλλαγή συνηθειών μεταφορών ή συμμετοχής σε πιστοποίηση της Τοπικής Πράσινης Συμφωνίας	Μεσαία	Μέτριος	Προσαρμοσμένες στρατηγικές εμπλοκής, έγκαιρη συμμετοχή επιχειρηματικών φορέων.	Προσφορά κινήτρων ή αναγνώρισης για τους πρώτους συμμετέχοντες.

Κατηγορία Κινδύνου	Περιγραφή Κινδύνων	Πιθανότητα (υψηλή, μεσαία, χαμηλή)	Αντίκτυπος (υψηλός, μέτριος, χαμηλός)	Πρόληψη	Μετριασμός
	2. Τεχνικές ή προμηθευτικές καθυστερήσεις στην ανάπτυξη ψηφιακών εργαλείων.	Μεσαία	Μέτριος	Προετοιμασία λεπτομερών τεχνικών προδιαγραφών και διαδικασιών αξιολόγησης προμηθευτών.	Συμβάσεις με σταδιακά ορόσημα και αξιολογήσεις απόδοσης.
	3. Περιορισμένη συμμετοχή στα προγράμματα κατάρτισης και στα εργαστήρια.	Μεσαία	Μέτριος	Διεξαγωγή εκστρατειών ενημέρωσης και ενεργή εμπλοκή τοπικών φορέων (JOIST, Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας).	Προσαρμογή θεματολογίας και μορφών με βάση την ανατροφοδότηση, χρήση υβριδικών μορφών εκπαίδευσης.
Λοιποί Κίνδυνοι	1. Χαμηλή εμπλοκή του κοινού ή περιορισμένη ενημέρωση για τις πράσινες πρωτοβουλίες.	Μεσαία	Μέτριος	Σχεδιασμός ολοκληρωμένων καμπανιών επικοινωνίας σε συνεργασία με ΜΚΟ και μέσα ενημέρωσης.	Χρήση διαδραστικών μεθόδων (World Café, ψηφιακές έρευνες) για αύξηση συμμετοχής.

Κατηγορία Κινδύνου	Περιγραφή Κινδύνων	Πιθανότητα (υψηλή, μεσαία, χαμηλή)	Αντίκτυπος (υψηλός, μέτριος, χαμηλός)	Πρόληψη	Μετριασμός
	2. Καθυστερήσεις λόγω ακραίων καιρικών φαινομένων που επηρεάζουν εξωτερικές δράσεις (π.χ. υλοποίηση Λύσεων Βασισμένων στη Φύση).	Χαμηλή	Μέτριος	Προγραμματισμός ευέλικτων χρονοδιαγραμμάτων και επιλογή κατάλληλων εποχών.	Εφαρμογή εναλλακτικών ημερομηνιών και διασφάλιση ευελιξίας από αναδόχους.

Παρακολούθηση & Αναφορά

Η αποτελεσματική παρακολούθηση και αναφορά αποτελούν βασικά στοιχεία για τη διασφάλιση της επιτυχούς υλοποίησης του Ολοκληρωμένου Σχεδίου Δράσης της Λάρισας. Μέσα από αυτές τις διαδικασίες, ο Δήμος και οι συνεργάτες του θα μπορούν να παρακολουθούν την πρόοδο, να εντοπίζουν πιθανά εμπόδια, να μετρούν τα αποτελέσματα σε σχέση με τα αναμενόμενα παραδοτέα και να διασφαλίζουν την ευθυγράμμιση με τους ευρύτερους στόχους της πράσινης μετάβασης της πόλης.

Πλαίσιο Παρακολούθησης

Η παρακολούθηση του Ολοκληρωμένου Σχεδίου Δράσης θα συντονίζεται από τον Δήμο Λαρισαίων, σε στενή συνεργασία με τους ενδιαφερόμενους φορείς, οι οποίοι είναι το OLON A.E., ο Σύνδεσμος Θεσσαλικών Επιχειρήσεων & Βιομηχανιών (ΣΘΕΒ), το Επιμελητήριο Λάρισας, το Τεχνικό Επιμελητήριο Λάρισας και το Πανεπιστήμιο Θεσσαλίας. Κάθε δράση του Ολοκληρωμένου Σχεδίου Δράσης θα διαθέτει σαφώς καθορισμένους δείκτες, ποσοτικούς και ποιοτικούς, που θα συνδέονται με τους επιμέρους στόχους και τα αναμενόμενα παραδοτέα της.

Αρμόδιες δημοτικές υπηρεσίες και τεχνικοί εμπειρογνώμονες θα αναλάβουν την ευθύνη παρακολούθησης των δεικτών σε βραχυπρόθεσμο και μεσοπρόθεσμο ορίζοντα. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί:

- Στην παρακολούθηση της πορείας υλοποίησης κάθε δραστηριότητας σύμφωνα με το διάγραμμα Gantt.
- Στην αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας της εμπλοκής ενδιαφερομένων μερών.
- Στην καταγραφή των περιβαλλοντικών, κοινωνικών και οικονομικών επιπτώσεων βασικών παρεμβάσεων, όπως το Σχέδιο Μείωσης Δημοτικών Εκπομπών και οι Λύσεις Βασισμένες στη Φύση.
- Στη διασφάλιση συμμόρφωσης με κανονιστικές απαιτήσεις και υποχρεώσεις αναφοράς προς ευρωπαϊκές και εθνικές αρχές.

Διαδικασίες Αναφοράς

Η πρόοδος θα τεκμηριώνεται μέσω εξαμηνιαίων και ετήσιων εσωτερικών αναφορών, οι οποίες θα περιλαμβάνουν:

- Ενημερώσεις για την κατάσταση κάθε δράσης και των παραδοτέων της.
- Στοιχεία για την εκτέλεση του προϋπολογισμού και την απορρόφηση χρηματοδότησης.
- Ανάλυση βασικών δεικτών απόδοσης.
- Εντοπισμό προκλήσεων, κινδύνων και διορθωτικών ενεργειών που εφαρμόστηκαν.

Η Ετήσια Έκθεση Προόδου θα παρουσιάζεται στο Δημοτικό Συμβούλιο και θα κοινοποιείται σε επιχειρήσεις, κοινωνικούς φορείς και ακαδημαϊκούς συνεργάτες. Όπου απαιτείται, η έκθεση θα συμβάλλει επίσης στην κάλυψη υποχρεώσεων παρακολούθησης που συνδέονται με ευρωπαϊκά χρηματοδοτικά προγράμματα.

Επιπλέον, θα πραγματοποιούνται περιοδικά εργαστήρια για την επισκόπηση των αποτελεσμάτων, τη συλλογή ανατροφοδότησης ενδιαφερομένων και την προσαρμογή της στρατηγικής υλοποίησης όπου κρίνεται απαραίτητο. Τα συμμετοχικά εργαλεία που δοκιμάστηκαν στο πλαίσιο του δικτύου In4Green, όπως η μέθοδος World Café, θα ενσωματωθούν στη διαδικασία παρακολούθησης για να διατηρηθεί υψηλό επίπεδο διαφάνειας και συμμετοχής.

Ψηφιακά Εργαλεία Παρακολούθησης

Θα εξεταστεί η χρήση ψηφιακών εργαλείων και διαδικτυακών dashboards για την απλοποίηση της συλλογής δεδομένων και την παροχή δυνατότητας σε πραγματικό χρόνο παρακολούθησης επιλεγμένων δράσεων, ιδίως όσων σχετίζονται με περιβαλλοντικές επιδόσεις. Οι πλατφόρμες αυτές θα ενισχύσουν τη διαφάνεια, τη λήψη αποφάσεων και τη δημόσια λογοδοσία.

Συμπεράσματα

Το Ολοκληρωμένο Σχέδιο Δράσης του Δήμου Λαρισαίων, το οποίο αναπτύχθηκε στο πλαίσιο του δικτύου In4Green του προγράμματος URBACT, χαράσσει έναν συνεκτικό οδικό χάρτη για ένα πιο πράσινο, βιώσιμο και ανθεκτικό βιομηχανικό οικοσύστημα. Βασισμένο σε συμμετοχικές μεθοδολογίες και ενισχυμένο από τη διακρατική συνεργασία, το Ολοκληρωμένο Σχέδιο Δράσης ανταποκρίνεται στις τοπικές προκλήσεις συνδέοντας τις ανάγκες της βιομηχανικής περιοχής με τους στρατηγικούς στόχους βιωσιμότητας της πόλης.

Με επίκεντρο την πράσινη μετάβαση, το Σχέδιο εισάγει συγκεκριμένες δράσεις σε τέσσερις βασικούς τομείς παρέμβασης: ενίσχυση συνεργασίας με τον επιχειρηματικό κόσμο, βιώσιμες υποδομές, περιβαλλοντική καινοτομία, και ανάπτυξη δεξιοτήτων και ικανοτήτων. Πρωτοβουλίες όπως η ίδρυση του Γραφείου Συνεργασίας με τις Επιχειρήσεις, η υλοποίηση του Σχεδίου Μείωσης Δημοτικών Εκπομπών και ο σχεδιασμός Σχημάτων Πιστοποίησης Τοπικών Πράσινων Συμφωνιών στοχεύουν στη βελτίωση της ενεργειακής απόδοσης, στην προώθηση της κυκλικής οικονομίας και στην ενίσχυση συνεργασιών δημόσιου και ιδιωτικού τομέα.

Μέσω της στενής συνεργασίας με τους ενδιαφερόμενους φορείς, συμπεριλαμβανομένων επιχειρηματικών συνδέσμων, ακαδημαϊκά ιδρύματα και κοινωνικούς φορείς, το Ολοκληρωμένο Σχέδιο Δράσης καλλιεργεί την κοινή ιδιοκτησία των δράσεων και τη μακροπρόθεσμη δέσμευση στους στόχους του. Παράλληλα, έχουν ενσωματωθεί μηχανισμοί διακυβέρνησης, χρηματοδοτικές στρατηγικές και πλαίσια παρακολούθησης ώστε οι δράσεις να είναι αποτελεσματικές και μετρήσιμες.

Το Ολοκληρωμένο Σχέδιο Δράσης δεν αποτυπώνει μόνο τη φιλοδοξία της Λάρισας να πρωτοστατήσει στην πράσινη μετάβαση της τοπικής της οικονομίας, αλλά να αναδείξει επίσης την πόλη ως ένα εθνικό παράδειγμα για το πώς οι βιομηχανικές ζώνες μπορούν να επαναπροσδιοριστούν μέσω συνεργασίας, καινοτομίας και περιβαλλοντικής υπευθυνότητας. Η πορεία που ακολουθεί απαιτεί συνεχή συνεργασία, κινητοποίηση πόρων και ενεργή συμμετοχή των πολιτών. Ωστόσο, με τα θεμέλια που τίθενται μέσα από το παρόν σχέδιο, η Λάρισα διαθέτει όλα τα εφόδια ώστε να διαμορφώσει ένα βιώσιμο βιομηχανικό μέλλον.